

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XXXIII. ÉVFOLYAM
21. SZÁM
ÁRA: 1,20 FORINT
1976. I. 25.,
VASÁRNAP

Mai számunkban:

A tagkönyvesere — politikai munka 3. oldal
Csak apát, anyát nem tudnak adni 4. oldal
Szeget szeggel 5. oldal
Ahol dolgozunk — Ilyennek születtek — Merre tart a népszekutatás? — Hogy vagy? — Családi kör — Kispajtás (9-16. oldal)

Munkásörögység-gyűlés Püspökladányban

Január 24-én, szombaton délelőtt 10 órakor a járási pártbizottság székházában tartotta ünnepélyes gyűlését a Püspökladányi Önálló Munkásörögység. A gyűlésen megjelent és az elnökségben helyet foglalt Kocsis László, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Végrehajtó Bizottságának tagja, Nyilas Viktor, a Püspökladány járási Pártbizottság titkára, Bujdosó János, a járási hivatal elnöke, Herczku József, a Munkásörögség megyei parancsnokának helyettese, valamint a társ fegyveres erők és a meghívott üzemek, intézmények képviselői.

G. Nagy István tartja beszédét

G. Nagy István egységparancsnok jelentését Nyilas Viktor fogadta, aki köszöntötte a személyi állományt és a meghívott vendégeket. Ezután G. Nagy István adott számot az 1975. évi eredményekről. Kiemelte, hogy a század készültsége tovább szilárdult. Szólt azokról az eredményekről, amelyeket a szocialista munkaverseny szélesítésével értek el. Megállapította, hogy az

noki állomány felkészültségéről, ami a jó munka további biztosítéka. A szakalegységek munkáját elemelve dicsőreleg említtette az ellátó alegység 1975. évi kimagasló munkáját, amelynek eredményeként elnyerték a megye legjobb ellátó alegysége címet.

Munkásörögneink — állapította meg a beszámoló — nemcsak a kiképzés, de a termelőmunka, a közélet területén is megállják helyüket, és a termelő egységek mindenkor bizony számíthatnak kezdeményező, segítő tevékenységükre. A személyi állomány egészséges utánpótlása biztosított, a fiatalok szívesen vállalják e megtisztelő pártmegbízást.

Az egységparancsnok értékelése után Herczku József, a megyei Munkásörögség parancsnokának helyettese ismertette a megye egységei között folyó szocialista munkaverseny eredményét, majd átadta az egységnek a megyei versenyben második helyezést elért eredményeiért a megyei parancsnokság oklevelét. Ezután Nyilas Viktor üdvözölte az egységgyűlést, kiemelve azt a felelősségteljes munkát, amelyet a munkásörögök végeznek, majd kitüntetések adott át. 15 éves szolgálati érdeméremet Kovács Sándor, Vass Józsefné, Kovács János, Forgó István, Szanis Sándor kapott; 10 éves emlékéremben tíz munkásörög részesült. A kitüntetés átadása után búcsúztatták a leszerelő és tartalékállományba menőket, akik közül három alapító tagjai voltak az egységnek. Az úttörők üdvözlése után került sor az új munkásörögök eskütételére, amit Nyilas Viktor fogadott.

Ezután a fegyvert a leszerelőktől az új munkásörögök vették át, majd az ünnepélyes egységgyűlés az Internacionálé hangjaival ért véget.

Az egységgyűlés résztvevői

Még egy ellenőrzés. Kovács János és Szarka István naponta 1200 pár Adidas cipő minőségi vizsgálatát végzi

Cipőgyári pillanatok

Zimmermann úr kocsija délelőtt 10 órakor érkezett a Tisza Cipőgyár debreceni üzemének telephelyére, a Hét vezér utcába. Az Adidas cég képviselője nem először jár itt — szokásos szemlét tart a gyárban. Az elmúlt esztendőben 265 ezer pár edzőcipő készült „Made in France” felirattal Debrecenben. A franciák elégedettek a gyár munkájával, 1976-ra újabb szerződést kötött az Adidas cég és a Tisza Cipőgyár.

A külföldi megrendelők nagy szerepet játszanak a gyár termelésében — Franciaországon kívül a Szovjetunióba, Lengyelországba és több arab államba szállítanak a debreceni üzemből. Persze nem csupán a külföldi piacokra kerül a Hét vezér utcában készült cipő, hiszen a napi ötezer pár több mint a fele magyarországi üzletekbe jut.

Nagy gondot jelent az utánpótlás, kevés a gyárban a szakmunkás, hiányoznak a betanított munkások. A szakmunkásképzést házon belől oldják meg — három osztályban nyolcvanheten tanulják a cipőkészítés szakmáját. Zsamboki Nándorné, oktató a cipőfelsőrész-készítés fortélyait magyarázza Hodosi Enikőnek. (Kalmár István képriportja)

Irány Franciaország — a csomagolósnál: Lakó Zsigmond és Major Mária

Puja Frigyes Hanoiban

Szombaton hivatalos baráti látogatásra Hanoiba érkezett Puja Frigyes külügyminiszter Nguyen Duy Trinhnek, a VDK miniszterelnök-helyettesének és külügyminiszterének a meghívására. A magyar külügyminisztert a repülőtéren Nguyen Duy Trinh és a VDK Külügyminisztériumának vezető munkatársai fogadták.

Az érkezésnél jelen volt Karsai Lajos hanoi magyar nagykövete, valamint a Hanoiba akkreditált külképviseletek számos vezetője. Utban Hanoi felé Puja Frigyes a laoszi főváros repülőterén Phou Siphaseuth miniszterelnök-helyettes, külügyminiszter üdvözölte, jelen volt Bényei Béla, vientiane-i magyar nagykövete is.

Magyar-csehszlovák árucserre-forgalmi megállapodás

Szombaton Prágában dr. Bíró József magyar és Andrej Barcak csehszlovák külkereskedelmi miniszter aláírta az 1976-1980-as évekre vonatkozó magyar-csehszlovák árucserre-forgalmi megállapodást.

A most megkötött egyezmény a két ország tervező szervei között közel múltban aláírt tervezézetési jegyzőkönyv célkitűzéseit figyelembe véve az 1976-1980-as időszakban az elmúlt ötvenes tervidőszak tényleges forgalmához képest az árucserre-forgalom 50 százalékos bővítését irányozza elő, mintegy 3,9 milliárd rubel értékben.

A két ország kormánya között aláírt legújabb dokumentum tovább mélyíti és újabb területekre terjeszti ki az egyes iparágak között már

korábban létrejött termelési együttműködést és kooperációt, lehetővé teszi a hagyományosan kialakult nyers- és alapanyag-szállítások továbbfolytatását, jelentős mértékben hozzájárul az ipari-mezőgazdasági termelés növekedéséhez és fejlesztéséhez, a lakosság fogyasztási és élelmiszeripar-cikk-igényeinek a korábbinál magasabb szintű kielégítését teszi lehetővé.

A megállapodás aláírását megelőző tárgyalások konstruktív baráti légkörben folytak. Kifejeződött mindkét fél érdeke a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok további erősítésére, az elmélyülő szocialista gazdasági integráció továbbvitelére. A megállapodás a felek e törekvést teljes mértékben tükrözi. (MTI)

Debrecenbe látogat a Moszkvai Rádió magyar nyelvű adásának főszerkesztője

Mint azt már hírül adtuk, 1975 augusztusában megalakult Debrecenben — a fővárosi után másodikként — a Moszkvai Rádió magyar nyelvű adásait hallgatók klubja. Az új klub tagjai többségben a Magyar-Szovjet Baráti Társaság Hajdú-Bihar megyei tagcsoportjainak aktivistái közé tartoznak, s programjaik az MSZBT munkatervéhez kapcsolódnak. A Moszkvai Rádió hallgatóinak klubja a Magyar Gördülőcsapág Művek ifjúsági klubjában lelt otthonra, itt (Debrecenben, a Hajnal utca 16. szám alatt) tartja következő foglalkozását január 26-án, hétfőn délután három órakor. Filmvetítéssel egybekötött találkozó rendeznek a Moszkvai Rádió Hajdú-Bihar megyei hallgatóinak és beszélgetésre vendégül látják Galina Poljakovát, a Moszkvai Rádió magyar adásának főszerkesztőjét. Az MSZBT újszerű kezdeményezése figyelemre méltó; a rendezvényre minden érdeklődőt szívesen látnak.

Szíriai közvetítéssel megállapodás jött létre az összes felek között a libanoni válság átfogó politikai megoldása céljából. A képen: Nadzi Dzsamil tábornok, a szíriai légierők parancsnoka, Abdul Halim Khaddam szíriai külügyminiszter, Kemal Dzsambulatt, a Libiai Szocialista Párt vezetője és William Haoui, a Libanoni Kommunista Párt vezetője a megállapodás alkalmával.

A Külkereskedelmi Minisztériumban dr. Biró József külkereskedelmi miniszter és dr. Emil Ludviger jugoszláv külkereskedelmi miniszter aláírta a két ország közötti hosszulejártatú egyezményt.

A nyugat-európai szocialista és szociáldemokrata pártok helsingőri konferenciája után a részt vett delegációk vezetői sajtóértekezletet tartottak. Az előtérben Kalevi Sorsa finn, Helmut Schmidt nyugatnémet és Harold Wilson angol pártvezető.

Henry Kissinger amerikai külügyminiszter úton Moszkva felé megszakította útját a dán fővárosban.

Pénteken aláírták hazánk és az NDK árucseré-forgalmi megállapodásáról szóló jegyzőkönyvet

Egy hét a világpolitikában

Hétfő: Puja Frigyes Teheránba érkezett — Rasid Karami libanoni miniszterelnök lemondott — Befejeződött a dániai Helsingörben a nyugat-európai szocialista pártvezetők tanácskozása

Kedd: Ford a kongresszus elé terjesztette évi jelentését „az unió helyzetéről” — Letartóztatták Liszszabonban Carvalho volt tábornokot — Izland parti vizeiről eltávoztak a brit hadihajók

Szerda: Brezsnjev és Gromiko Moszkvában megbeszélést folytatott Kissinger amerikai külügyminiszterrel — Súlyos harcok Libanonban — Rohamrendőrök támadtak a tüntetőkre Madridban

Csütörtök: újabb tűzszüneti megállapodás Bejrútban, szír-libanoni—palesztin legfelsőbb katonai bizottságot hoztak létre — Husák—Honecker-találkozó Prágában — A líra árfolyamzuhanása után a francia frank is megingott

Péntek: Kissinger Moszkvából Brüsszelbe repült és tájékoztatta a NATO tanácsát — Határozati javaslat született a Biztonsági Tanács közel-keleti vitájában

Szombat: Puja Frigyes a Vietnami Demokratikus Köztársaságban — A dél-európai szociáldemokrata pártok tanácskozása Párizsban

Rendkívüli jelentőségű szovjet—amerikai tárgyalások színhelye volt a hét közepén Moszkva. Leonyid Brezsnjev és Andrej Gromiko tárgyalott ott Henry Kissinger amerikai külügyminiszterrel. Az egész világ figyelme azokban a napokban a szovjet fővárosra összpontosult, hiszen senki számára sem volt titok, hogy nemcsak a két vilárendszer legerősebb, legnagyobb hatalmainak viszonyára hat ki, ami ott történik. Mindenekelőtt a hadászati fegyverek korlátozását célzó tárgyalások jövője állt a megbeszélések középpontjában, 1974 vége Brezsnjev és Ford vlagyivosztoki találkozása óta a SALT-tárgyalásokon lényeges előrehaladás nem mutatkozott, bizonyos amerikai körökben a fegyverkezési hajszát követelték Ford elnökötől. A mostani moszkvai megbeszélések után mindkét részről derülő nyilatkozatok hangzottak el. Olyan vélemény is kialakult, hogy még 1976 folyamán létrejöhet az új SALT-egyezmény, a két fél csökkenteni fogja hadászati fegyvereit.

A nyugati világ rendkívüli érdeklődését az is mutatta, hogy Kissinger Moszkvából visszatérően a brüsszeli NATO-központhoz tájékoztatást adott az Észak-Atlanti Tanácsnak, amely most miniszteri szinten ült össze. Még Sauvagnargues francia külügyminiszter is Brüsszelbe sietett, Portugáliát szintén külügyminisztere, Melo Antunes képviselte.

Az amerikai külügyminiszter hasznosnak minősítette moszkvai tárgyalásait, jelentős előrehaladásról beszélt a SALT-egyezmény előkészítésében és tudtul adta, nem lehetetlen, hogy visszatér majd a szovjet fővárosba a SALT-tárgyalások folytatása céljából.

Amint a szovjet—amerikai tárgyalásokon, a brüsszeli tájékoztatón is külön fejezetet szenteltek a bécsi haderőcsökkentési konferencia állásának. A Közép-Európában elhelyezkedő fegyveres erők és fegyverzetük csökkentéséről, mint köztudomású, az osztrák fővárosban a Varsói Szerződés és a NATO országai már több mint két éve tárgyalnak.

Kissinger a hét más eseményeinek is szereplője volt: így például meglepetést keltett, amikor Moszkvába menet megállt Koppenhágában és megbeszélést folytatott Jørgensen dán miniszterelnökkel, a helsingőri szociáldemokrata konferencia vendéglátójával. Ez az amerikai—dán eszmecsere granuszátette az egész szociáldemokrata összejövetelt: többen arról kezdtek suttogni, hogy „a Fehér Ház titkos ösztönzésére” jött létre 71 nyugat-európai szociáldemokrata politikus tanácskozása. Ott volt a portugál Mario Soares, a spanyol Felipe Gonzales, a nyugatnémet Willy Brandt és Helmut Schmidt, az olasz De Martino, a francia Mitterrand, a svéd Palme és a holland Joop den Uyl és mások.

Helsingör — Shakespeare Hamletjéből ismerjük — most a szociáldemokraták tételődését hallhatta: „Lenni, vagy nem lenni”? Mert valóban lét és nemlét kérdése volt az összejövetel egyik fő témája: szövetkezzenek-e a kommunista pártokkal Nyugat-Európa országában vagy sem? A vitában megoszlottak a vélemények. A nyugatnémet, a brit és a dán szociáldemokraták nyíltan nemmel válaszoltak. Már a franciák is igennel.

Kissinger a hét végén felbukkant Madridban is. Az amerikai külügyminiszternek pontot kellett tennie a hosszú ideje húzódozó amerikai—spanyol alkudozás végére. Mennyit fizessen hát az USA a spanyolországi amerikai támaszpontok használatáért? Az összeg nyilván a spanyol gazdasági helyzet némi szanalásához is hozzásegíthet, hiszen különben köztudomású, hogy óriási külkereskedelmi és költségvetési hiánnyal, valamint nagyarányú munkanélküliséggel kell megküzdnie az új spanyol rezsimnek.

A Közép-Keletről, Libanonból a hét elején riasztó és gyásos hírek érkeztek — a hét végére valamelyest megfordult a hangulat Bejrútban. Súlyos vérengzések százezreket szedtek el a város lakosságát: a fasiszta falangisták a palesztin táborokban tömegmészárlást hajtottak végre, a helyzet szinte kilátástalannak látszott, mire a kormány mohamedán elnöke, Rasid Karami le is mondott tisztéről. A hét közepén új közvetítési kísérlet kezdődött: szíriai—libanoni—palesztin legfelsőbb katonai szerv jött létre, egyben pedig — szíriai tanácsra — a libanoni politikai erőviszonyok átcsoportosítását is megkezdték. Újabb tűzszüneti felhívást bocsátottak ki, amelynek komolyabb megsértéséről nem jött hír. Felcsillan hát a reménység, hogy a libanoni ellenségeskedések alábbhagyhatnak.

Az ENSZ Biztonsági Tanácsában folyó közel-keleti vita eddig nem hozott eredményt. A hét végére hat ország képviselői olyan határozati javaslatot szerkesztettek, amely palesztin állam létrehozását írja elő, Izraelnek a megszállt területekről való kivonulását követeli. A jövő heten kezdődik a vita erről a határozati javaslatról. Valószínű, hogy az USA vétőt emel elfogadása ellen.

Angolában még mindig dörögnek a fegyverek. A nemzeti hadsereg — amelynek egyébként most alakult meg a légiereje is — folytatja az FNLA és az UNITA egységeinek a visszahívására irányuló hadműveleteket. A Roberto Holden vezetésével imperialista zsoldban álló FNLA gyakorlatilag már a zairei határon túra kényszerült. Savimbi, akit elsősorban a Dél-afrikai Köztársaság támogat, még tartja magát az UNITA egységeivel, de szintén visszavonulóban van. A hadihelyzet kedvező alakulása nyilvánvalóan jó kiindulási alapot teremt az MPLA és az angolai központi kormány számára a következő tárgyalásokon.

A londoni Savoy Szállóban megválasztották az esztendő pipását. Ezúttal Rupert Davis neves színész — Maigret felügyelő nálunk is ismert alakítója —, az év pipása cím addigi viselője nyújtotta át a díjat Harold Wilson angol miniszterelnöknek.

Az olasz ügyvezető kormányzat meghatározatlan időre elrendelte az ország valamennyi pénzpiacának bezárását, hogy ezzel megelőzze a líra spekulatív felvásárlását. A képen: nincs forgalom a milánói Nemzetközi Tőzsdeközponthban.

A francia Concorde első menetrend szerinti járatának legidősebb utasa, a 90 esztendő párizsi nagymama megérkezik a De Gaulle repülőtérre

Bejrút lakossága végre élelmiszerhez jut. Hosszú sorok állnak az üzletek előtt

Henry Kissinger pénteken Moszkvából Brüsszelbe repült. A repülőtéren szovjet kollégája, Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter búcsúztatta amerikai kollégáját

Érezi

A Hajdúnuvár 22-én vált önállóvá vezetője tar élet évről évr alapszervezet

Kiss Sándor, az akára terjesztette a molóját a taggyűlt zott beszámoló r ugyanakkor kr adott a pártalap évi munkájáról. A gondot fordított a pártagnak legyen Konkrét feladatok vánták meg a párttagoktól. A b tékelt a tagság pártmegbízások párttagokat, csup eset fordult elő, a úgy látta, hogy a tása gondosabb volna.

Az alapszervezet konyságának más munkahelyi demo A kommunisták a pártönkivüleke feladatok végrengozók bátrabban, lyi demokráciából. A beszámoló önk tötta meg, hogy munkája hosszú „titkárcentrikus” ben erősödött a k pártszervezetben. pártcsoportok vis kevés konkrét ezért a jövőben p határozni a pártot tait, funkcióját. A gi vezetésével jól az alapszervezet, a vállalatvezetés nyes munkakapcs A gyógyfürdő él sabb kérdéseiben az alapszervezet

Részletesen fog moló a Központh tainak végrehajtás emelt feladatnak t szervezet a népo végrehajtását. Ez nagyobb hangsúly fürdő dolgozóinak van százaléka nő foglalkoztak a ha tásából adódó alapszervezet nota élet különféle ter szervezeti és KIS

A tag

Az MSZMP XI. döntése alapján el alapszervezetekben könyvek cseréjéne litikai, szervezeti most folyó évi b léseknek — ahol pontként ismerteti zottságnak a tagk csolatos levelét, s vonatkozó alapsze si terveket — fon a politikai előké donképpen ezzel tagkönyvesere. A rendi pontjának m lójában akkor teki nyesnek, ha mind lágossá válik, ho könyvek cseréje r tív, hanem politik akció amelynek cé fokozzuk a pártta sadalmi aktivitása hogy növeljük a p személyes követel megfelelően a tag réje, bár természé ratív tevékenység sődlegesen politik ménye a párt életé

A XI. Pártkong tai mind a pártta párton kívüli dolg rében kedvező fo tak. Egyértelműe hogy a párt polit mény jönnek itéli. zásai egyeznek ne

Érezni a párttagok felelősségét

Beszámoló taggyűlés a Hajdúszoboszlói Gyógyfürdőben

A Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő pártalapszervezete január 22-én tartotta beszámoló taggyűlését. Őt évvel ezelőtt vált önállóvá az alapszervezet, addig a Béke üdülő pártszervezetéhez tartoztak a vállalat kommunistái. A szervezeti élet évről évre erősödött, jelenleg tizennyolc tagja van az alapszervezetnek.

Kiss Sándor, az alapszervezet titkára terjesztette a vezetőség beszámolóját a taggyűlés elé. Az elhangzott beszámoló reális, elemző, de ugyanakkor kritikus értékelést adott a pártalapszervezet elmúlt évi munkájáról. A vezetőség nagy gondot fordított arra, hogy minden partagnak legyen pártmegbízatása. Konkrét feladatok elvégzését kívánták meg a megbízatások a párttagoktól. A beszámoló úgy értékelte a tagság munkáját, hogy a pártmegbízatások aktivizálták a párttagokat, csupán egy-két olyan eset fordult elő, amikor a vezetőség úgy látta, hogy a feladat végrehajtása gondosabb munkát igényelt volna.

Az alapszervezeti munka hatékonyságának másik fokmérője a munkahelyi demokrácia erősödése. A kommunisták aktivizálni tudták a párttagoktól is a mozgalmi feladatok végrehajtására, s a dolgozók bátrabban éltek a munkahelyi demokráciából adódó jogaikkal. A beszámoló önkritikusan állapította meg, hogy a pártvezetőség munkája hosszú időn keresztül „titkárcentrikus” volt, az elmúlt évben erősödött a kollektív vezetés a pártszervezetben. A pártbizalmiak, pártcsoportok viszont még mindig kevés konkrét feladatot kaptak, ezért a jövőben pontosan meg kell határozni a pártcsoportok feladatait, funkcióját. A vállalat gazdasági vezetésével jól együtt működött az alapszervezet, a pártvezetőség és a vállalatvezetés között eredményes munkakapcsolat fejlődött ki. A gyógyfürdő életének legfontosabb kérdéseiben meghatározó volt az alapszervezet véleménye.

Részletesen foglalkozott a beszámoló a Központi Bizottság határozatainak végrehajtásával. Fontos, kiemelt feladatnak tekintette az alapszervezet a nőpolitikai határozat végrehajtását. Ez annál is inkább nagyobb hangsúlyt kapott, mivel a fürdő dolgozóinak több mint hatvan százaléka nő. Taggyűlésen is foglalkoztak a határozat végrehajtásából adódó feladatokkal. Az alapszervezet nőtagjai a mozgalmi élet különféle területein — szak-szervezeti és KISZ-munkában —

aktívabb szerephez jutottak. Megvalósult az egyenlő munkáért egyenlő bért elv, azonos értékű munka után ma már azonos bért kapnak a férfiak és a nők a vállalatnál. Jelentős eredmény, hogy stabilizálódott a dolgozók helyzete, alig-alig van fluktuáció, a törzsgárdatagság ötven százaléka nő, a szocialista brigádokban hatvan százalékos a nők aránya.

Kiemelkedő eredményt ért el az alapszervezet a közművelődési párt-határozat végrehajtásában. A dolgozók nyolcvanöt százaléka politikai, tíz százaléka állami oktatásban vesz részt. Nyolcan járnak marxista egyetemre, 29-en kapcsolódtak be a pártoktatásba. S ma már alig van olyan dolgozója a vállalatnak, aki ne végezte volna el a nyolc általánost. Számos TIT-előadás szervezésére is sor került, s a szocialista brigádok több kulturális megmozduláson vettek részt. Az alapszervezet azért is fontosnak tartotta a dolgozók továbbtanulását, mert a fürdőben rengeteg külföldi fordul meg évről évre. S nagyon lényeges, hogy az érkező vendégek kultúrát fogadtatásban részesüljenek.

A beszámolóból képet kaptunk a vállalat elmúlt évi gazdasági eredményeiről is. A gyógyfürdő 116,2 százaléka teljesítette éves bevételi tervét. A szoboszlói fürdőnek 1186 000 látogatója volt 1975-ben. A vállalat 6,5 százalékos bérfejlesztést hajtott végre. Az elért gazdasági eredmények következményeként nyugodt, kiegyensúlyozott légkör jellemző a fürdő életére.

A beszámoló követően tízen mondták el véleményüket a pártszervezet munkájáról. A hozzászólók részben kiegészítették a titkári referátumban elhangzottakat, de felszínre került a vállalat életének néhány, a beszámolóban nem említett kérdése is.

Kiss Ferencné szocialista brigádfelvezető hangsúlyozta, hogy milyen jelentős kezdeményező szerep volt a kommunistáknak a szocialista brigádmozgalmat fejlesztésében,

társadalmi munkák vállalásában és szervezésében. Rácz Istvánné annak a jelentőségét emelte ki, hogy az élet- és munkakörülmények egyenletes javulása növelte a párt tekintélyét. Pinczés János igazgató azzal egészítette ki a beszámolót, hogy a vállalat 150 000 forintot takarított meg a jobb munkaszervezés eredményeként. Az alapszervezet hatékony munkájának az eredménye, hogy egyre többen és szívesebben tanulnak, s a vállalat azt szeretné — s ehhez megad minden segítséget —, ha a jövőben is nagy gondot fordítanak a vállalat kommunistái a dolgozók továbbtanulására, továbbképzésére.

Több hozzászóló tartotta fontosnak a pártszervezet ellenőrző tevékenységét, s hangsúlyozták annak a szükségességét, hogy a párttagok legyenek a kezdeményezői a munkaidő jobb kihasználásának, a munkafegyelm erősítésének. S szinte minden hozzászóló hangsúlyozta a munkahelyi demokrácia továbbfejlesztésének szükségességét.

Sok szó esett a meglévő problémákról is. Vannak olyanok, akik nem jó szemmel nézik azokat, akik tanulnak, s egy-egy esetben előfordul, hogy a munkavezetők nem a megengedett hangon beszélnek a dolgozókkal. Felvetődött a pártmegbízatások fokozott ellenőrzésének szükségessége. Érezni lehetett, hogy a párttagok érzik annak a felelősségét, hogy olyan munkahelyen dolgozzanak, amelynek híre túljutott az ország határain, s erre a hírnévre vigyázni kell, s ez növeli a kommunisták felelősségét. A fürdő fejlesztésének további tervét pedig újabb feladatokat jelentenek az alapszervezet számára.

A beszámoló és a hozzászólások azt bizonyították, hogy a pártalapszervezet munkája eredményes volt. A Hajdúszoboszlói városi Pártbizottság is jónak minősítette az alapszervezet tevékenységét.

Sánta József, a Hajdúszoboszlói városi Pártbizottság képviselőjében azt emelte ki, hogy a taggyűlések színvonala emelkedett, s érvényesült a párt politikája a tömegszervezetek irányításában, s kiemelkedő eredményt ért el a pártszervezet a politikai oktatás területén.

A két és fél órás taggyűlés végén megfogalmazódtak az elkövetkező év célkitűzései: tovább erősíteni a szervezeti életet, növelni a pártszervezet szerepét a vállalat életében, s részt vállalni a Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő további fejlesztésének munkájában.

Filep Tibor

MOSOLYGÓ ANTAL EMLÉKÉRE

A 85 éve született Mosolygó Antal a forradalmi munkásmozgalom kiemelkedő személyiségeként tartja számon a történetírás, s méltán. Nem könyvek neveltek és tették forradalmárrá, hanem az, amit látott, tapasztalt, s amire a vándorló demokratikus érzésű mesterlegények tanították.

Ópályi községben 1891. január 25-én született, agrárproletár családból. Előbb a kárpitos mesterséget, majd a nyerges és kocsi-fényező szakmát is kitanulta. Falujában nem tudta megkeresni a megélhetésre való, így elindult a városba — mint a mesebeli szegénylegények — szerencsét próbálni. Bejárta az országot, megismerte a munkásság sorsát, életét. A nélkülözés és a fényes ölméregézéses szakmai betegsége fiatalon megroggyasztotta szervezetét. Betegsége mind délebbre úzte, a napfényt, egészséget kereste, másrészt szakmai tudását is tökéletesíteni akarta. Így jutott el vándormunkásként Fiuméba. A nyüzsgő kikötőváros Torpedó- és Hajógyárában hosszabb ideig dolgozott. Összebarátkozott az olasz munkásokkal, megtanulta nyelvüket, megismerte eszméiket. A fiu-meai szindikalista szervezetekben folytatott beszélgetései, majd a heves gyári sztrájkok harcosává edzették. Elbocsátások, elzárások sorozata után hazatért.

1912-ben került Budapestre. A Váci úti Repülőgépgyárban kapott állást. Bekapcsolódott a szakszervezeti munkába és tagja lett a szociáldemokrata pártnak. 1913-ban a pártvezetőség a Zsil-völgyi bányavidékre küldte, hogy szervezőmunkát végezzen a bányamunkások között, vonja be őket a szakszervezeti mozgalomba. Noha a kormány tiltotta a bányászszervezkedést, Mosolygó Antal életelve: „egyetlen nap se múljék el forradalmi agitáció nélkül” — eredményt hozott és néhány hónap alatt mintegy 28 ezer bányász vált szervezett munkássá. A kiváló agitátor a csendőrség előbb a bányák területéről, majd a megyéből is kitiltotta.

Ezt követően visszatért Budapestre. A Galilei Körben összegyűlt haladó, antimilitarista ifjúsági csoportban ismerte meg Szabó Ervint, eljárt szemináriumaira, előadásai nagy hatással voltak további mozgalmi tevékenységére.

1914-ben, az első világháború kitörésekor behívták katonának.

Bátor, háborúellenes agitációjától a hadvezetőség féltette a katonák „harcis szellemét”. Ezért, mint rossz katonát hamarosan leszereltették és mint jó szakmunkást a mátyásföldi repülőgépgyárba osztották be munkára. Rövid idő után ott is a szakszervezeti élet irányítója lett. 1917 tavaszán már kialakította Mátyásföldön a forradalmi mozgalom Pest környéki központját.

Mosolygó Antalnak nagy szerep jutott az 1917. november 7-i MÉMOSZ-ban rendezett bizalmi gyűlésen, ahol az októberi forradalom győzelmét hirdető tüntetéseket szervezték. Feladatot vállalt az 1918. januári általános sztrájkban. Szervezője és vezetője volt az 1917. végi és 1918. eleji munkástanácsokat követelő mozgalomnak. 1918 májusában — mint korábban már többször is — ismét letartóztatták. A Gyűjtőfogházból a győztes öszirózsás forradalom szabadította ki. Az 1918. november 24-én megalakult Kommunista Magyarországi Pártjának alapító tagja lett és beválasztották az első Központi Bizottságba. 1919 februárjában több kommunista vezetővel együtt Mosolygó Antalt ismét elfogták, bebörtönözték. A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásakor szabadult. Tagja volt a Budapesti Központi Forradalmi Munkás- és Katonatanácsnak. A proletárhatalom védelmében az utolsó napig a magyar Vörös Hadsereg zászlóját politikai megbízottként harcolt. A Magyar Tanácsköztársaság megdöntése után a fehérterroristák börtönbe rabszolgaként küldték. A Pest vidéki bíróság hat, a miskolci tíz év börtönbüntetésre ítélte. A Szovjetunió fogolycseréje útján szabadította ki.

1921-ben Moszkvába érkezett. Szanatóriumba küldték gyógyulni, pihenni, de nem bírta soká a télen-séget, visszatért Moszkvába, hogy részt vegyen az ottani magyar klub megalapításában és munkájában. Tagja lett az SZK(b)P-nak. 1927. március 7-i haláláról a szülőknek, élettárs, Adler Gizella küldött értesítést Ópályiba. Levelet így fejezte be: „Ne gondolják, hogy elhagyatva halt meg itt, idegenben... temetésén százak és százak sírtak... nagyon szerették, nagyon becsülték és sajnálták... mert egész életét másokért áldozta, hogy felszabadítsa a szenvedőket.”

Dr. Sárdi Lászlóné

A tagkönyvcseré - politikai munka

Az MSZMP XI. kongresszusának döntése alapján elkezdődött a pártalapszervezetekben a párttagsági könyvek cseréjének széles körű politikai, szervezeti előkészítése. A most folyó évi beszámoló taggyűléseknek — ahol önálló napirendi pontként ismertetik a Központi Bizottságnak a tagkönyvcserével kapcsolatos levelét, s a végrehajtásra vonatkozó alapszervezeti intézkedési terveket — fontos szerep van a politikai előkészítésben. Tulajdonképpen ezzel veszi kezdetét a tagkönyvcseré. A taggyűlés a napirendi pontjának megtárgyalását valószínűleg akkor tekinthetjük eredményesnek, ha mindenki számára világossá válik, hogy a párttagsági könyvek cseréje nem adminisztratív, hanem politikai feladat. Olyan akció amelynek célja egyfelől, hogy fokozzuk a párttagok általános társadalmi aktivitását, másfelől pedig, hogy növeljük a párttagsággal járó személyes követelményeket. Ennek megfelelően a tagsági könyvek cseréje, bár természetesen adminisztratív tevékenységgel is párosul, elsősorban politikai tartalmú eseménye a párt életének.

A XI. Pártkongresszus határozatai mind a párttagságban, mind a párttagok közötti dolgozó tömegek körében kiváló fogadtatásra találtak. Egyértelműen elmondhatjuk, hogy a párt politikáját a közvélemény jónak ítéli. A párt elhatározásai egyeznek népünk érdekeivel

és törekvéseivel. Ezért kap általános támogatást a gyakorlat által igazolt és a kongresszuson megerősített politikai fő vonal, amelynek sikeres folytatása további nagy feladatot, munkát jelent.

Az emberek a politikát naponta minősítik a gyakorlati végrehajtás alapján. Eppen azért, hogy továbbra is jó minősítést, megfelelő támogatást kapjon, elengedhetetlen, hogy a megvalósításban a párttagok példamutatóan éljen járjanak; az egész párttagság mind magasabb fokon aktivizálódjon. A tagkönyvcseré jó politikai előkészítése és lebonyolítása azt jelenti, hogy a párt minden tagjának mind tudatosabban személyes ügyévé válik a politika végrehajtásában való felelős, tevékeny részvétel. Ezért már a mostani taggyűléseken arra kell a fő figyelmet fordítani, hogy a tagkönyvcserét ebben a szellemben készítsék elő és folytassák le.

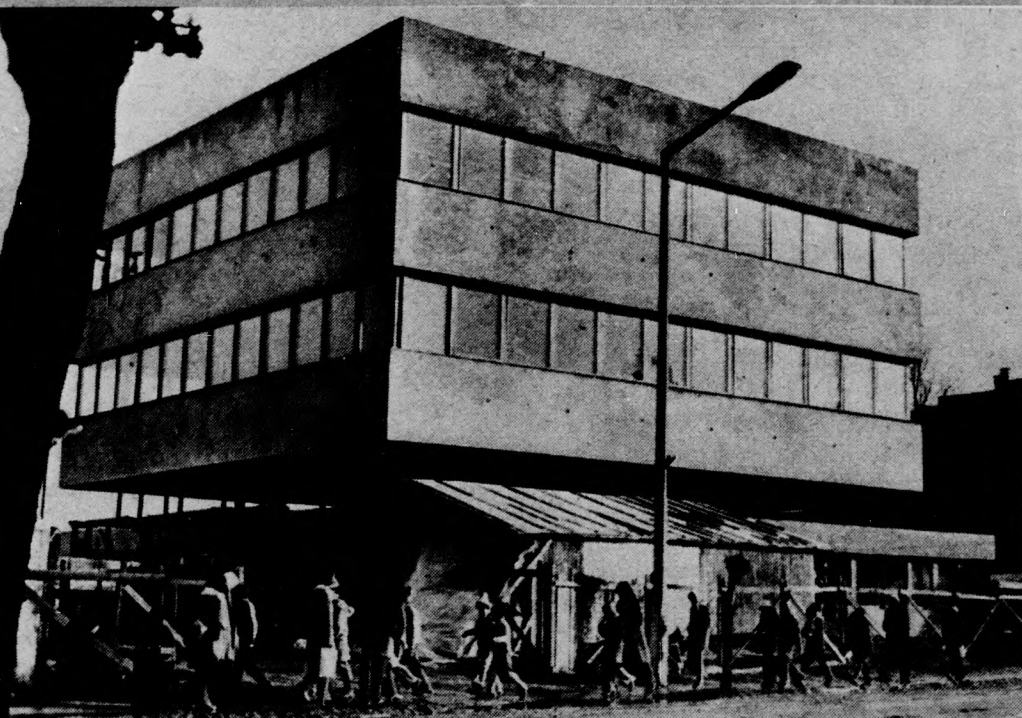
A taggyűléseket követően az alapszervezetekben megalakulnak a vezetőség tagjaiból a beszélgető bizottságok, s márciustól folyamatosan hozzálátanak a párttagokkal való egyéni beszélgetéshez.

A beszélgetések a közös feladatról folynak, arról, hogyan teljesítsük kötelességeinket, milyen módon éljünk jogainkkal, s mit kell tennünk azért, hogy munkánk színvonalasabbá váljék, hiányosságai megszűnjenek. Ennek feltétele természetesen, hogy ebeszélgetések

nyílt, elvtársi légkörben történjenek. Hiszen célunk nem valamiféle tagfelülvizsgálat, nem is elsősorban a hibák keresése, kutatógatása és figyelmeztetések osztogatása, hanem

A Közületi Tervező Iroda terv alapján pártszékház épül Berettyóújfalui központjában. A kivitelezés, mellyel a Hajdú-Bihar megyei Beruházási Vállalat a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalatot bízta meg, az ütemezésnek megfelelően folyik. A kétemeletes épület emeleti helyiségekben lesznek az irodák, a földszinten pedig szociális részt, illetve konyhát és éttermet alakítanak ki.

(Fotó: Kőszeghy)

a párt előtt álló feladatok jobb végrehajtására, az időszerű teendők jó megoldására való mozgósítás.

Az egyes párttagokkal szemben kialakított követelményrendszerben első helyen a párt politikájának ismerete, vállalása és terjesztése, védelme és megvalósítása áll. Ez az alapvető, ezzel kell összhangban

lennie a munkában tanúsított magatartásnak, és a magánéletnek is. Nagyon körültekintően és differenciáltan kell számon kérni a követelményeket, óvakodva a szélsőségektől, ügyelve, hogy semmilyen túlzás ne kaphasson helyet a párttagok megítélésében.

Nem szabad sajnálni az időt, az energiát a beszélgetésektől hiszen akkor lesznek igazán eredményesek, ha körültekintően, egyénre szabva tervezik meg azokat. Akik a beszélgetéseket vezetik, felelősségteljes munkát végeznek, de nem tarthatják magukat külön pártagnak annál, akivel beszélgetnek. Minden esetben egyenjogú párttagok között folyik a véleménycseré. Csak így várhatjuk el, hogy a párttagok érdeemben elmondják hogyan ítélik meg saját maguk és alapszervezetük munkáját.

Mindebből következik, hogy a beszélgetésekre minden pártagnak készülnie kell, de nem kevésbé készülnie szükséges a vezetőségnek is.

A tagkönyvcseré tehát nem öncél, hanem politikai eszköz a pártalapszervezetek számára a XI. kongresszus által megjelölt feladatok működési területükön való sikeres megvalósításához. Eredményes lebonyolítása minden biztonnal újabb lendületet visz a pártszervezetek munkájába, s ennek alapján a párt egésze is még sikeresebben felel meg a fejlett szocialista társadalom építése során támadt követelményeknek.

Dr. Szabó Imre

A demokrácia kispolgári értelmezései

A kispolgári mentalitás előszeretettel értelmez mindent százjének megfelelően. A marxizmust, s a marxizmus alaptételeit is. Így volt ez a múltban, s így van a szocialista fejlődés jelenlegi időszakában is. Különösen akkor, amikor a szocialista építés során következő feladataival előtérbe kerülnek az elméleti kérdések.

Az elmúlt évtized szocialista fejlődésének egyik nagyon fontos feladata a szocialista demokrácia kérdésköréhez kapcsolódik. Társadalmi életünkben és munkahelyünkön egyaránt arra van szükség, hogy társadalmunk mind szélesebb tömegei — termelő munkájukon kívül is — részeseivé váljanak a közéletnek, beleszólhassanak országos és helyi dolgaink intézésébe, részt kapjanak és vállaljanak közös gondjaink megoldásában, döntéseink előkészítésében, ellenőrzésében és megvalósításában.

A szocialista demokrácia fejlesztésének programja és az erre vonatkozó határozatok — túlzás nélkül állíthatjuk — mozgósították társadalmunk túlnyomó többségét e rendkívül fontos feladatok realizására. De miközben a társadalom nagyobb része a megvalósítás lehetőségeit keresi és keresi napjainkban is, megjelentek a kétkedők, a „kibicek”, a szkeptikus kézgyintők és a cinikus félremagyarázók. Úgy látszik, a szocialista demokrácia fejlesztésének programja és gyakorlata alkalom volt a demokráciával kapcsolatos legkülönbözőbb — egymással nemegyszer szöges ellentétben álló — előítéletek felelevenítésére.

Vannak például olyanok, akik a demokráciát „partatlanul” értelmezik. Szerintük társadalmunk túlszabályozott, az egyén lehetősége pedig erősen korlátozott, hiszen az állampolgár mindenütt rendeletekbe, előírásokba, szabályokba ütközik. A társadalom vezetése és irányítása túlságosan centralizált, mondják, és a szocialista demokrácia feladata elsősorban e centralizáltság feloldása, társadalmi szabályozása volna. Ideáljuk a kényszerítő erő és eszközök nélküli hatalom, amely végtelenségig elnéző az állampolgárok „szabad akaratával” szemben. Ide sorolhatjuk azokat is, akik a demokráciában csak az ellenzékeskedés lehetőségét látják, akik nem látnak különbséget a résztvevők felelősségteljes beleszólása és a kívülről történő felelőtlen ellenvélemények között. Ők azok, akik mindent jobban tudnak, akik problémákat mindig „előre láttak” és megjósolták, egyszóval azokat, akik sohasem döntéseink végrehajtásában, közös munkánkban jeleskednek, hanem mindig csak a fanyalgásban és a kéretlen kritikában.

Mások viszont a szocialista demokrácia fejlődésétől, további szélesedésétől, „óvják” társadalmunkat. Jónéhányan gondolják azt, hogy máris túlságosan „messzire mentünk”, túl sokat „megengedtünk”. Gaz-

dasági, társadalmi problémáinkat általában a demokrácia fejlődésétől származtatják, és társadalmi életünk negatív tendenciái mögött — a munkaerőhiánytól a lazaságtól, a fejelemzetlenségtől — mindenben az úgynevezett „liberalizálódás” következményeit látják. Ők azok, akik a demokrácia fejlesztését egyoldalúan a „rendteremtésben”, az adminisztratív intézkedések egyoldalú erősítésében jelölik meg. Ide tartoznak azok is, akik szerint társadalmunk tömegei még nem elég érettek a szocialista demokráciára, a dolgozók még nem tudnak „lehetőségeikkel élni”, nem tudják demokratikus fórumainkat „megfelelően felhasználni”, tehát nem velük, hanem helyettük kell a demokráciát gyakorolni. A dolgozók véleményét ők legszívesebben ki sem kéri, meg sem kérdezik, mert eleve feleslegesnek, esetleg zavarkeltőnek tartják.

A demokráciával kapcsolatos előítéleteket és félreértéseket tovább sorolhatnánk, hiszen az említettek számos változatban jelenhetnek meg. S bár a demokráciát „partatlanul” értelmezők és a demokráciát „beszűkítők” álláspontja homlokegyenest ellenkező, mégis gyakorta előfordul, hogy ezek a szélsőséges nézetek keverednek, vagy „átcsapnak” egymásba. Megtörténhet például, hogy az, aki tegnap még a demokrácia szélesítését kifogásolta, „rendteremtést” sürgetett, ma már az új szabályzatoktól, rendeletektől a demokrácia fejlesztésére hivatkozva berzenkedik. Nem nehéz felismerni, hogy e nézetek mögött többnyire nem is annyira a demokrácia valóságos értelmezése, hanem sokkal inkább szocialista fejlődésünk egészének megítélése és félreértése húzódik meg.

Természetesen a kettőt — a demokráciát és a szocializmust — nem lehet egymástól elválasztani. A demokrácia a szocialista társadalomban nemcsak jelenében jelent népuralmat, hanem valóságosan is. Szocialista társadalmunk fejlődésének eredményei nagyrészt azon múlnak, hogy mennyire sikerül a gazdasági feladatait, a társadalomépítő munkánkat és társadalmi életünk további demokratizálódását szinkronban tartani. Feladataink e téren közismertek. Egész társadalmunkat átfogó méretekben arra van szükség, hogy a társadalmi demokrácia közvetett és közvetlen formái és intézményei a legszélesebb lehetőségét biztosítsák a szocialista állampolgáriságnak s egyben elősegítsék, formálói legyenek a demokratikus szellemű szocialista állampolgárok kialakulásának.

A társadalmi és gazdasági demokrácia fejlődése egyben elősegíti a szocialista közéletiség kialakulását, jó politikai légkört, széles vitákat teremt, tehát olyan helyzetet, amelyben a kívülálló bírálatgatók, az önjelölt „mindent jobban tudók”, a kétkedők, a szocializmust félreértők és félremagyarázók, vagyis a szocialista demokrácia kispolgári értelmezői egyre kevesebb fogódzót találva magukra maradnak és kikopnak társadalmunkból.

Bóhm Antal

Csak apát, anyát nem tudnak adni...

Térdig érő hóban hosszú kilométereket gyalogoltak a gyerekek. Kora reggel, amikor még a nap alig világított, késő délután, amikor fehér hóba taposott út vezetett haza. Otthon munka várt rájuk: ház körüli tennivaló, a állatok etetése. Petróleumlámpa került az asztalra, amikor végre könyv és diák egymásra talált. A szem hamar fáradt, súlyosan nehezedett rá a sok-sok kilométer, s a kútból húzott sok vödör víz, s a pisilógó, halványárga láng remegő képe.

Ma már ez sokfelé csak régi emlékek. Új fogalom vonult be a köznevelésbe: a tanyai kollégium. Nem kell már naponta hosszú úton gyalog járni iskolába, minden ott van közel, a könyvek: a tudomány, s a villany: a fény, rádió, televízió.

Négy évvel ezelőtt megváltozott a Biharkeresztes környéki tanyák gyerekeinek élete. A járási tanács épületét vették birtokukba az iskolások, az ajtó fölé táblát szegtek: Általános iskolai diákolthoz.

Amikor belépek az ajtón, kétköpenyes kislány fogad, kérdi, kit keresek, s amikor megmondom, már megy is előttem a lépcsőn, folyosókon, Bekopog az egyik ajtón, s én máris becsöppenek az otthon délutáni életébe. A szobában hosszú asztal, körötte fiúk, lányok ülnek melegítőben, tornacipőben, akárcsak otthon. Előttük könyvek, tanulják a holnapi leckét, van, aki regényt olvas — a nyolcadikosoknak könnyű napjuk lesz —, egy kislány kézimunkázik. Az asztal végén fehér köpenyben az igazgató bácsi, Lugosi István.

— Jöjjen, menjünk át a könyvtárba, ott tudunk beszélgetni — mondja, amikor megtudja, mi járatban vagyok.

A könyvtár most csendes, ilyenkor mindenkinek van elfoglaltsága: a felsősök holnapra készülnék, az alsósok pedig még az iskolában vannak. A polcokon közben pihen-

nek a verseskötetek, regények, mesekönyvek.

— Igyekeztünk olyan könyveket vásárolni, amelyek között mindenki megtalálja a magáét, a hat éves ugyanúgy, mint a tizennégy éves. Természetesen a tanulóknak, hálóknak is jutott belőlük: ott elsősorban a kézikönyvek, a leckéhez kapcsolódó ismereteket tartalmazó művek találhatók.

— Mikor van idejük a gyerekeknek a könyvtárban üldögélni, olvasni?

— Este, a vaosora után mindig akad egy-másfél óra szabad idejük, akkor bejönnek ide, legtöbbször a szöveggyűjtemények, úgy játszanak, mesélnek, olvasnak. A lemeztárolóra felraknak egy lemezt, és olyankor jól érezzük magunkat mindannyian. Alkalmanként sor kerül egy-egy regény, elbeszélés közös megvitatására is, s ez sokat segít a gyerekek tanulásában.

— A könyvtáron kívül milyen szórakozást nyújt az otthon a lakóknak?

— Kézimunkaszakkör, rajzszakkör is működik, főleg az utóbbi nagyon kedvelt a gyerekek körében. Amikor a rajzterembe lépünk, csak egy fiú van benn, szinte felriad a zajra. Előtte a papírlapon határozott grafitvonalak rajzolják ki a markáns arcát, a vastag, lehajló bajuszt. Csendesen válaszol a kérdésekre.

— Gyakran jársz ide?

— Igen, jönnek majd többen is, csak ők még tanulnak.

— Mióta rajzolsz?

— Egy éve.

— Mi lesz az elkészült képeket?

— Minden évben pályázatokat rendezünk itt az otthonban; s ott eldől, ki a legügyesebb.

— Te nyertél már díjat?

— Igen.

— Mit szoktatók csinálni, ha nem rajzoltok és tanulni sem kell?

— En nagyon szeretek sakkozni.

— És tudsz is?

— Egy kicsit. — Aztán megtudom, hogy ő a legjobb az otthonban, sőt a járási versenyen is jól szerepelt. Pénzes Mihálynak hívják, most nyolcadikos.

Tovább indulunk, az igazgató útközben mesél az otthonról. Arról, hogy egymillió forintot minden évben a fenntartásra, fejlesztésre, arról, hogy a gyerekek mennyire szeretik ezt a helyet, szinte haza sem akarnak menni. Közben megérkezünk egy terembe, ahol vidám, hangos gyerekszívaj fogad.

Az egyik asztalnál ül néhány fiú és lány.

— Szeretitek a diákolthont?

— Igen — mondják egyszerre.

— Nem hiányzik az igazi otthon?

Néhány bátortalan „nem” hangzik innen-onnan, végül az egyik fiú megoldja a dolgot.

— Jó itt, de azért otthon is jó.

— En nem nagyon érzem jól magam — szólal meg mellettem egy barna hajú kislány.

— Miért?

— Mert itt nem látom az édesapámat.

Az igazgatótól tudom meg később — a kislány édesanyja nemrég halt meg, az apára maradt két gyerek. Ő viszont nem veti meg az italt, ritkán találkoztak még vele úgy, hogy bor ne érződött volna rajta. Jobb itt a gyerekeknek az otthonban, mint otthon a szülői házból. Itt megkapnak mindent, kényelmes életet, segítséget a tanulásban.

Csak anyát, apát nem tudnak adni.

Négy év óta Biharkeresztes környékén alig van gyerek a tanyákon: bemennek a községbe, a diákolthonba. Volt még hely, hát jöttek a környező apró falvakból is, ma már tele a kollégium. Megkapnak mindent, amit csak lehet. Szép könyvtárat, finom ételt, puha ágyneműt, tiszta mosdót.

De nem kapnak ruhát, cipőt, fűzetet, ceruzát — ez a szülők gondja, nem mindegyikük érzi ezt.

Az apák, anyák szerető gondoskodását nem tudja pótolni sem nevelő, sem milliós költségvetés.

Görömbölyi László

Szállítól a parkettáig

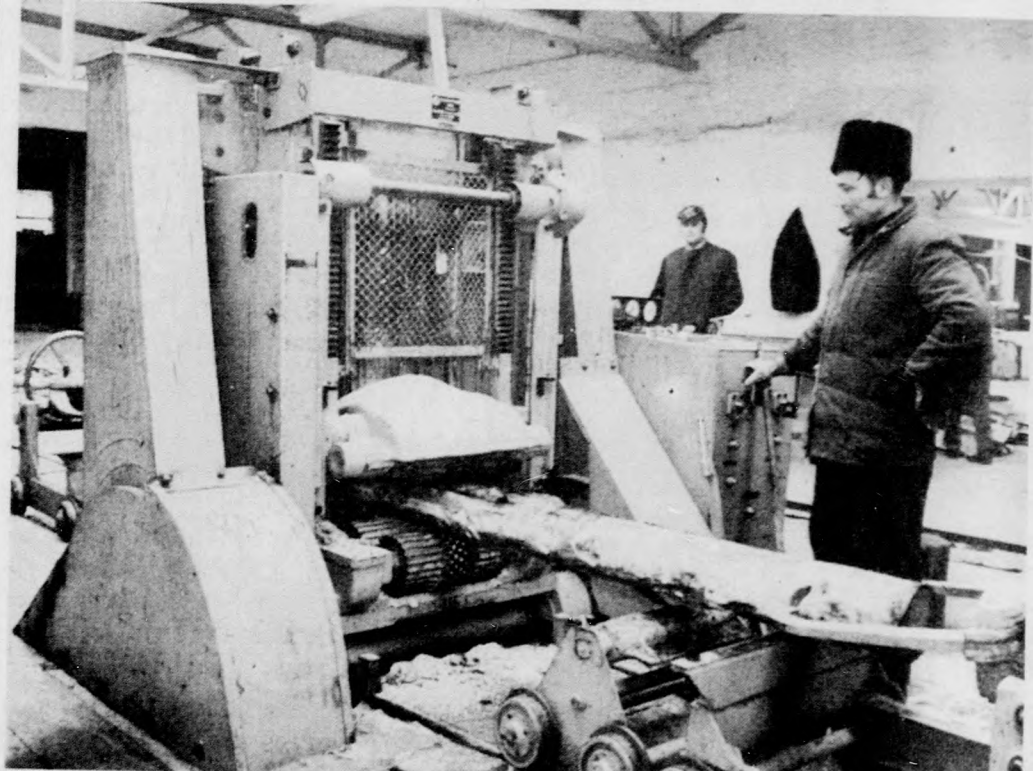
Már faházat is gyártanak Nyíradonyban

Eredményes volt a tavalyi év a HAJDÚSZÖV Vállalat nyíradonyi faipari üzemében. A tervezett hetvennégy helyett kilencvennégy millió termeltek, nem csoda hát, hogy az idén már száztizsmillió értékű áru akarnak készíteni. A munkakörülmények is megváltoztak 1975-

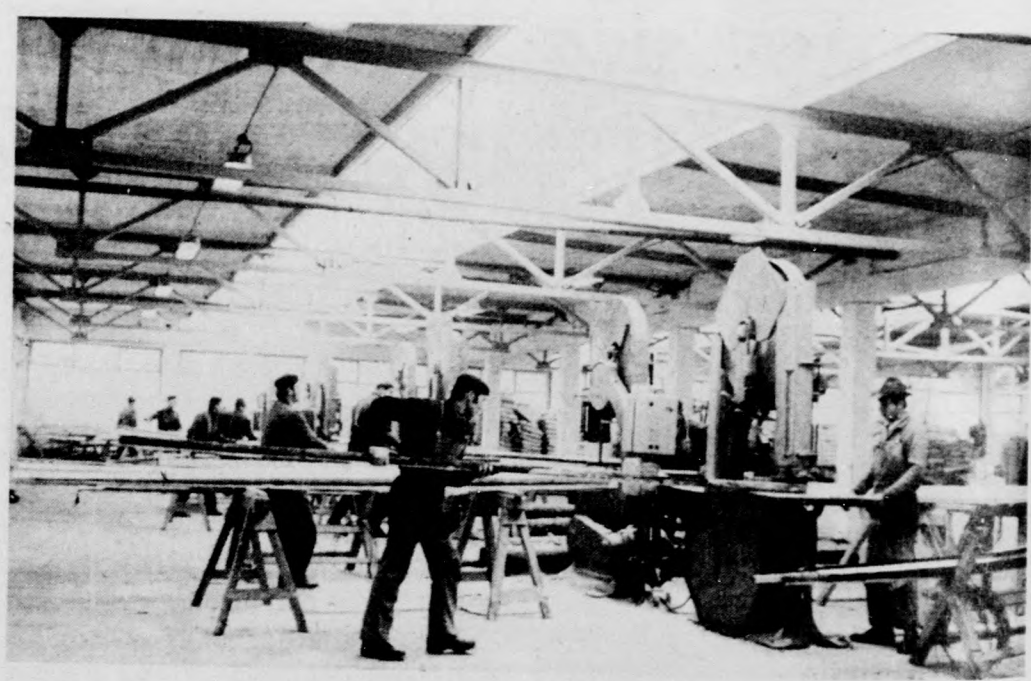
ben: felépült az új csarnok, s néhány most beszerzett, modern gép is segíti a dolgozókat. Az üzem háromszázhetven munkása főleg tetőleceket, furnérot, állványlétrát, állványpadlót, parkettát gyárt, de 1976-ban mintegy kétszáz faház is elhagyja az üzemet.

Erkezik az alapanyag a nyíradonyi állomásra

Ez a gép a vastag szállítóból deszkát készít

Tagas, világos munkahelyen dolgoznak az új csarnokban

Tetőlecekből épülő hegyek az üzem udvarán. (Iklódy János felvétele)

FILM

Uj rendezőt a regényéből készült bolyai Jánost, a nem kezdő embert operatőre volt.

Az ifjúságot, hajú fiatalokat — ez a közhely — ru legáltalánosoként megfogta Zsombolyai János operatőr s Bertl forgatókönyv támas minőségét pártját fogja. F

teremt attól a ahogy Varjú Is elindul Paks is ugyanez a hős

nyán, egy kert, hogy Zsoszót fel látót ennek a fiával élvezetes az út vezetes a sofőri sem toborozhat

herautók mellé. tok, kalandok m az izgató egyénnyal —; a függ nem tűnik föl a megállapodott sem. Ezért tud

derűsen beszélni val, s attól, hogy ményük, még nem sértik meg az út vége miatt

lálás miatt — fi az idős sofőr; V számíthatatlanséget társítja az ra is ezért vágy ne jutni, be sze

got. Anélkül, h kadni a hazáját érdeme, hogy V kához, hazához, érzékeltetni tud ehhez hosszú-ho monológokra. A

kat járó fiút e ahogy a zene a zéseit — többet jelenetek ragas ról, mintha eszr

jeként nyilatkoz a presszós jelenet varázslat. Mert módnak látszik nak tánca, italo

A film nem akar megdicsőíteni ez így éri el, hogy tud maradni.

Mindettől füg okot Varjú sors

A fiatal magy termékenységét, zeit aggdóva fi mel vehették a kisregényét, a

hetek azok, ak vélik a realista lász József köte ta hagyományol nemcsak a vál

valóságáigtele, zók, az ábrázol is. Örömmel t

könyv, akik a ténetszemléletét hibákat, illetve gyarok írója bi

séggel és céltu történelemben, egy, a könyv cs teréről választó szakasz: a más színhely előbb

majd a németo magyar vendég döt tölt el. Tő írásának nagys a tíz parasztem a klemelt idős zsef meglátott minden olyan t

lyek általános jellemzőkre vet A téma ismer dalomban, a menekülni akar ember ilyenfajta háborúra feldo periferikus eser mert a történet selő Magyarors sem törődő, abl mert „lélatatti” rasztjainak élet érvényű, ezért drámákat eredt képtelenségére ismeretlen, a nelmi alaptétel re kényszerített Péter, aki tud országban nem ellenállása, har a tájékozatlan Ennek oka ped taly teljes kital telen élete: a l

Kamion és kenguru

Új rendezőt avat a Bertha Bulcsú regényéből készült *Kenguru*: Zsombolyai János, aki nem ismeretlen, nem kezdő ember, hiszen sok film operatőre volt.

Az ifjúságot, a kócos-gubancos hajú fiatalokat meg lehet szeretni — ez a közhely az, amely a Kenguru legalánosabb mondanivalójaként megfogalmazható. Vagyis Zsombolyai János — a rendező, az operatőr s Bertha Bulcsú mellett a forgatókönyv társszerzője, így három minőségében — a fiatalok pártját fogja. Fiatalok hangulatát teremti attól a pillanattól kezdve, ahogy Varjú István teherautósófor elindul Paks felé, mindaddig míg ugyanez a hős ki nem kőt Kóbánynán, egy kertés család házában, hogy Zsósót feleségül kérje. A világot ennek a fiatalembernek a szemével látatja a rendező. Így lesz élvezetes az út Paks felé — azaz élvezetes a sofőri munka; reklámfilm sem toborozhatna több sofőrt a teherautók mellé. A váratlan pillanatok, kalandok mellett, — találkozás az igaztalan egyéniséggel stoppos lányával —; a független élet mellett nem tűnik föl sőtétnek, riasztónak a megállapodottság, a megkötöttség sem. Ezért tud Varjú István oly derűsen beszélni idősebb kollégáival, s attól, hogy különböző a véleményük, még nem csapnak össze, nem sértek meg egymást. Az utazás az út vége miatt jó, az otthonra találás miatt — filozófai valahogy így az idős sofőr; Varjú pedig épp a kiszámíthatatlanságot, az ismeretlenséget társítja az utazáshoz. Kamionra is ezért vágyik: külföldre szeretne jutni, be szeretné járni a világot. Anélkül, hogy el akarja szakadni a hazájától. Zsombolyai János érdeme, hogy Varjú szeretetét, munkáját, hazához, társaihoz kötődését érzékeltetni tudja, s nincs szüksége ehhez hosszú-hosszú párbeszédre, monológokra. Ahogy a budai utcákat járó fiút elkíséri a kamera, s ahogy a zene alafesti-kifejezi az érzéseit — többet elmondanak ezek a jelenetek ragaszkodásról, szeretetről, mintha eszmecsere főszereplőjeként nyilatkozna meg a hős. Még a presszós jeleneteknek is van ilyen varázsa. Mert természetes életmódnak látszik a fiatalok csapatának tánc, italogatása, tereferéje. A film nem akarja sem előltni, sem megdicsőíteni ezeket az ifjakat, s így éri el, hogy fiatalos hangulatú tud maradni.

Mindentől függetlenül vitára ad okot Varjú sorsának alakítása. Ho-

gyan mond le a kamion vezetéséről ez a srác, s fogadja el jövőjét meghatározónak a házasságot? — e két véletel között kell döntenie a rendezőnek is. Bizonytalan, hogy jól dönt-e, amikor egyszerűnek, mármár konfliktus nélkülinek mutatja Varjú választását! A film ugyanis nem győz meg arról, hogy valóban nagyon szeretné a fiú Zsósót. A stoppos lány után csak azért mehet, csak azért keresheti több helyen, mert vonzódik annak különös egyéniségéhez. Vagy: nem vonzódik eléggé erősen Zsósóhoz. S hogy mégis őt választja végül, ebben nagy szerepe lehet a lány terhességének is. Kényszerrel kötődne meg Varjú Pista és Zsósó házassága, a születendő gyermek kényszerével? — a fiú döntésének tisztaságát foltot ejt ez a kényszer, vagy legalábbis ennek a kényszernek a gyanúja. Különösen, hogy a mindent befolyásoló szerelmi együttlétet is a lány akarata rendezte. Ezeket szem előtt tartva megalkuvásnak, az álmokról, tervekről való lemondásnak látszik a fiú döntése. Nem megy külföldre, nem lesz kamionos, mert nem akar elszakadni a családtól. Zsósó szüleinek példáján és az idős kollégáján egyszerre látja, mennyire különös a sofőrcsaládok élete. A férjek állandó távolléte miatt nem lehet harmonikus a családi élet — reklámfilm sem beszélhetne a jobban a fiatalokat a teherautó-vezetéséről. Varjú végül tehát még „kengurub” lesz, mint az elején, amikor a stoppos lány mondta neki. Kenguru, azaz olyan férfi, aki nem törődik a kihívó szépségű lánnyal — ez a cím jelentésének egyik rétege; kenguru — aki bezárkózik az otthon falai közé, ha úgy kívánja a feleség — ez a másik jelentésrét. Családi közösségről, összetartásról szólni — ezt is vállalni látszik a Kenguru.

Ilyen összefogásra ritkán volt még példa: a filmmel körülbelül egy időben megjelenik — nagylemezen — a Kenguru zenei anyaga, s ugyancsak kapható lesz a regény is, Bertha Bulcsú műve. A lemezen a Bergendy, a Fonográf, a Gemini, a Generál, a Lokomotív GT, az M-7, az Omega és a Skorpió együttesek mellett Bódi Magdi, Delhusa Gjon, Koncz Zsuzsa, Kovács Kati és Zalatnay Sarolta számaikat hallhatják a zenerajongók; a film a természetes közvetlenségű *Gálffy László*t fedezte fel, Varjú alakítóját.

m. b.

BEMUTATÓ A CSOKONAI SZÍNHÁZBAN

Shakespeare: Szeget szeggel

Shakespeare „fekete komédiája” egyetlen kritikust, irodalomtörténészt sem hagy szó nélkül. Néhányan — a mű hiányosságait elemezve — még azt is kétségbe vonták, hogy a darabnak Shakespeare a szerzője. Stílusbeli, dramaturgiai hibákra hívják fel a figyelmet, de komolyabb ellentmondásokra is. Például Lucio, a nagyszájú léhűtő, a Shakespeare-i „hetvenkedő katoná” végletes tulajdonságokkal bíró jelleme hosszaz elemzések tárgya lett. De Vincentiának, Bécs hercegének sem problémamentes a tevékenysége: ál-utazása nem motivált kellő hitellel. Minden nehézsége, formái, eszmei nehézsége ellenére azonban ezt a tragédiát „árnykában” született különös vigjátékot nagy-nagy figyelemmel és élvezettel kell követni az irodalmárok. Nemcsak a filológiai pikantériák jelennek meg vonzerőt, hanem a két középponti figura, a herceg és Angelo, a helytartó, a mű gondolati szálait legerőteljesebben képviselő alakok bonyolult képletű egyénisége is. A *Szeget szeggel* e két alakja a minden korban érvényes dilemma közvetítője: megfér-e, megférhet-e egy emberben a hatalom birtoklására alkalmassá tevő erő, energia, szorgosság, okosság — és az erkölcsi tisztaság? A darabban. Vincentio azért hagyja el városát, trónját, hatalmát, azért vállalkozik titkos utazásra, mert érzi: törvényei, amelyek jók, de tizenhárom éve „pihennek”, nem alkalmasak már népe megzabolására. Szorítani kellene ezeken a törvényeken: de maga nem kívánja ezt megtenni, nem óhajt népszerűtlenné válni. „En magam nem állok porondra” — mondja s hatalmát, a népszerűtlen feladattal, együtt a szeplőtlen híru Angelóra bizza. A helytartó pedig felüli a régi törvényeket — ám egy idő után feszesebbé húzza ezeket a szükségessé; s mellette olyan vétkeket is elkövet, amely miatt más fejé halált kiált. Ilyeszt, gyilkos szenvedély rabja lesz, nem ismeri már el a korábban hitelt vallott erkölcsi törvényt: „Ha én, a bíró szüntűgy vétkezem, / Saját szavam szabóm rám halált...” A képlet tehát: Vincentio látja a helyes utat, de erélytelen, s züllésbe viszi népét, játékká alacsonyítja a törvényt — Angelo erős kezű, rettenthetetlen szívű, de hiányzik belőle mindenféle részvét, hajlandóság az elnézésre s elvakult zsarnokként, népe zsar-

nokává teszi a törvényeket. Vagyis a Shakespeare-i keserű vigjáték arról szól, hogy hatalom és erkölcs az ábrázolt korban és körülmények között nem feltételezi, inkább kizárja egymást.

Világos, hogy Sándor Jánost, egyáltalán a jelenkor rendezőjét ez az etikai természetű, de társadalmi hatókörü konfliktus készítette arra, hogy bírokra keljen a művel. Hol a hatalom és a szükség szerien kemény hatalom és a zsarnokság között, hol az a pont, amelyen túl már törvényei ellen fordul a törvényhozó ember — a rendező azt kutatta, hogy az 1604 táján született darab kérdései mennyire érvényesek korunkban.

A Csokonai Színház rendezője úgy döntött, hogy a tréfa, a bohózat, mi több, a vásári komédia féktelen szabadszajúságával szól a darab mai közönségéhez. Céljaul rendelt mindent: az *Ahogy tetszikből* kölcsönzött híres monológgal indítja a művet és az elképzelését remekül mutatja (bár nem eredeti) keretjéttel — a színészek előttünk alakulnak át a játék figuráivá. „Színház az egész világ...” — szól a kikiáltók, a cirkuszi közönségfogatók modorában előadott monológ, s erre a gondolatra épül az egész darab. Színek, hangsúlyok, ékek, színpadi mozgás és helyzet a darab „színház”, vigjátéki oldalát erősítik, pontosabban fordítják a „keserű” oldal elé. Céltudatos rendezés: a szöveghez, a játszó személyek megfiataltatása a főbörgetett cselekmény egykettő eszköz Sándor János kezében. Alkalmas és jó eszközök, de árak van: általuk kilúgozódik a darab „feketésege”. Ezen a színpadon csak a fergeteges játéknak, a clown-tréfáknak van helye és tere — a gondolat megszületésének már nem. Angelo úgy válik bösz zsarnokká, hogy e jellembeli változás lélektani hátterét érzékeltetni sem képes: a színpadon jószívet mindie kész helyzetek elé állítják „megjártott” képekbe topan. szövege kevés és gyorsan elmondott — mellékszereplője lesz a darabnak. Vincentio tettének indokát, magyarázatát sietve közli Péter apáttal — fő ténykedése ezután a cselekmény háttérből való, „adminisztratív” irányítása. Izabella jellembeli nagysága a hercegi, végső igazságszolgáltatás perceiben derül ki: oly sok tennivalója van a hercegnek hazatérte után, hogy

Izabella jelenetbeli kulcsszerepét nem is sejtik a nézők. Holott a „szeget szeggel és szemet szemért” kegyetlen gyakorlatával szembe ő állítja a megbocsátás követendő eszményét, mert: „A gondolat még nem cselekedet / s a terv: csak gondolat.” Lucio figurája is elvesztíti jellemének félelmetes árnyalait: ártalmatlan okvetetlenkedővé válik, ragadó, de nem kártékony „bo-gáncs”. Pedig a minden trónust kiszolgáló, mindenütt megélt és mindent túlélő kaméleon veszélyes méregfogak takargat magában.

Úgy tetszik tehát, hogy a sok leleménnyel, ötlettel való vigjátékosítás helyenként önmaga célja ellen fordult: csak egyes figurákat tudott clownositani a rendező, ezek mégis átvették a színpadi uralmat, s mellettük csakonán-csorbán maradtak a mű eszmeiségét uraló figurák. Gondolati hatásában így nem érte el célját a darab, hiszen a középponti gondolatokat közvetítő alakok emitt az aránytelődés miatt csak tétele igazságokat mondhattak. Nem segített ezen alapvetően az a néhány, jól átgondolt és megtervezett jelzés sem, amely helyettesíteni látszott a téma szöveggel és játékkal kevésbé bizonyított időszűrségét, tehát kortárságát. E jelzések lényege: a zsarnokságba szédült hatalomnak a család, az ármánykodás, a besúgás az eltétője és fenntartója. (A derűs, harsogó színeket, Angelo uralma idején egyre inkább a kellemetlen lilák váltják föl, egyre több ember „öltözik be”; besúgók állanak a színpad minden zugában stb.)

A rendezői munkával együtt kell említeni a vendég *Frentiu Sever* díszlet- és jelmeztervező munkáját: pazar fantáziával álmotdta meg a színpadi képet, pontosan szolgálta jelmezeivel a rendezői gondolatokat. Jelzések díszlete már kevésbé volt kifejező: a hatalmas rácsokat jelképező rudak túlságosan feltördelték a színpadképet, súlytalanok voltak, nem keltettek szorongást a nézőkben.

A szereplők játékán látszott a precíz tervezettség, összehangoltság, jó együttes produkcióval voltak tanúi. *Vincenzo: Cserhalmi György*. Nem a darabbeli öreg herceg volt ő, merőben más: fiatal, energikus, igen határozott és cinikus hi helyelkőzzel. Figyelemre méltó alakítás volt ez, de láttán kérdésessé válik uralkodói gyengekezűsége, így a mű alaphelyzetét megteremtő jogaráadás ténye is. *Angelo: Reviczky Gábor*. Az alak neki való, *Reviczky*nek különös érzése van a sántán, elvakult szenvedélyek, őrdögi színek láttatásához. Kár, hogy nem volt módja — ideje és tere — élő alakot formálni Angelóból: gyengébb, enerváltabb a szerepnél. Igen jók a clown-figurák. Közöttük van *Sárközi Zoltán Lucioja* is: ő sem a Shakespeare-i léhűtő formálja meg, de játéka nem kelt hiányérzetet, mert a megvidámított színpadon helye van az ő piperkőc, nyávogó talpnyalójának. Más kérdés, hogy — mint fentebb mondtuk — Lucióból félelmetes talpnyalót is teremthetett volna a rendezői szándék. Elvezetés perceket szereznek a nemes ifjak, a „hasonszörűek”, *ifj. Muci Sándor* és *Arva László* alakításában. *Kóti Árpád Tuszló* ismét remek színész munkát, kitűnő karakter (annak ellenére, hogy a színész a Trisztán-beli szerepből kölcsönöz színeket). Alakításának egy hibája van: túlságosan kívülről látta, így erősen karikíroz. *Gerbár Tibor Pompeius* szerepében megtalálta a legszerencsésebb modort: kéjenc csaposa bohózi alak, de még innen a karikatúrán. *Szabó Ottó Escalusa* a darab legemberibb figurája: tétova, tipegő, jóságos — nagyszerű alakítás. *Csikos Sándor* színtelenebb, indulatlanabb a mű *Claudiójánál*. *Korcsmáros Jenő Por-kolábjc* szép artikulációjával tűnik ki (a többi színészre sajnos nem volt jellemző a tiszta beszéd). Jó volt *Pagonyi Nándor Rémesé*, *T. Nagy András Hólyagja*. A női szereplők közül *Mátray Márta Izabellája* alighanem szereposztási tévedés: ezt a nőalakot nem egy irodalmár Desdemonához hasonlította és okkal: tisztaságában hatalmas erő van, még önzésében is fanatikusan határozott. *Tekerinét Somorjay Éva*, *Júliát Csakó Klára*, *Mariannát Besenyei Zsófia* játszotta, *Mohai Gábor*, *Kovács Lajos*, *Sárady Zoltán* mellett egy-egy szint adó részesei voltak a közös játéknak.

Cs. N. 4.

Cs. Nagy Ibolya

OLVASÓNAPLÓ

Balázs József: Magyarok

bernek kevés ideje és ereje marad arra, hogy a világ menétét figyelje, hogy nemzete és így a maga sorsának jobbrafordulását — távlatában — érzékelné tudja. *Veres Péter* tanyasi béresei, napzámosai, miként *Balázs József* paraszthalakjai is, a szegényembersors parancsainak engedelmeskednek mindenképp. Gondjuk, hogy nehezen megszerzett munkalehetőségeiket mindenképp megőrizték, hogy teljesítsék a gazdai parancsokat. Számukra minden fontosabb, mint az, hogy megtudják, figyelemmel kísérik, hol járnak a magyar csapatok, mit csinálnak — és miért csinálják. *Balázs József*ben, bár gyerek volt még a háború idején, s emlékei nem tapasztalatiak, a falujában, környezetében naponta hallott elbeszélésekből szinte empirikus hitű élményanyagként raktározódott el a falu szegénységének képe, e szegénység tünetei, a vendégmunkásnak ment tíz ember sorsa, élete. Irásának ez a személyesség adja meg humánus, tiszta és értő hangját.

A magyarokkal nem jó szövetkezni, mondja a könyv egyik férfialakja, mert minden csatában vesztesek lesznek. Társai nemigen értik, amit mond, a férfi maga se medítál különösebben a dolgon: ez az elpötytyentett néhány mondat kapcsolja csak a tíz embert a háborúhoz — valahol Németországban, egy neve nincs tanyán, egy névtelen gazda birtokán. Ennek a szemléletnek az „antihős” magatartásnak elemzése, a kényszereselekvés tényszerűen pontos magyarzata *Balázs József* könyve. Olyan bizonyítás, amely a humánus, a részvét, a megértés szép szavaival egyszerűen a felmentést is megadhatja e kényszeresülte tetteknek, mert látja a szerző az okokat, és ismeri a következményeket is: hiányba menekült a hat férfi a háború

elől, hazatértük után megkapják a behívóparancsot, s kettőjük nem látja többet a faluját, a családját, a vendégmunkával szerzett házat, földet, kicsi vagyon. Tragédiájuk nem attól megrendítő, hogy maguk tudják: a találmára és bizonytalanra vállalt idegen országbeli vendégmunkával, a meggazdagodás reményével és vágyával összekötött menekülés *hiába* volt, hiszen a parancs megvárta őket idehaza. Attól, hogy az olvasó látja: természetes sorsszerűséget, szükségességet látnak életük e tragédiával végződő eseményében is, nem tiltakoznak, ácsolják csöndesen a katonaládát. Életüknek nem ez az egyetlen drámai ellentmondása. Bújnak a háború elől, de nem tudnak róla semmit. Nem tudják kik és hol harcolnak, nem hallották Hitler nevét sem, ott vannak a németek megszállta Párizsban, de két gondjuk van: tempomat keresni és vastagvázú biciklit vásárolni az otthon maradt bátyának. Paraszti munkát kapnak a tanyán is, ez az egyetlen, ami idegen országban nyugalommal tölti el őket és önbizalmat ad számukra, de meghökkenve tapasztalják, hogy nem értenek a lóápoláshoz, hiszen sohasem volt ott otthon lovuk. Konfliktusmentes élet akarnak élni a tanyán, csak dolgozni, mással nem törődni, a mellettük levő francia fogolytáborra nem figyelni, a tanyai kocsis titokzatos halálával nem foglalkozni, a különös gazdáról nem kérdezősködni, nem gondolkodni a szerencsétlen lengyel asszonyok és gyerekek sorsán, de a szegényember-erkölcs iratlan szabályait nem felejtik el: *Fabián*né jószágért kerít a lánzas lengyel gyerekek, titokban enni ad az étlen-szomjan dolgoztatott francia foglyoknak. Otthon, a faluban nincstelen senkik voltak, itt ők vannak előnyösebb helyzetben, mert jó szállást, jó ételmelet kapnak:

A fiatal magyar próza helyzetét, termékenységét, témáit és eszközeit aggodva figyelők nagy örömmel vehették kézbe *Balázs József* kisregényét, a *Magyarokat*. Örülhettek azok, akik súlyos tünetnek vélik a realista próza hiányát: *Balázs József* kötetét a legjobb realista hagyományokhoz kapcsolódik, s nemcsak a választott téma mély valóságáig terjed, de a kifejezőeszközök, az ábrázolás realizmus okán is. Örömmel tölti el azokat is a könyv, akik a fiatal prózákról történetemléteiben láttak aggasztó hibákat, illetve torzulásokat: a *Magyarok* írója bizottsággal, felelősséggel és céltudatossággal mozog a történelemben, pontosabban annak egy, a könyv cselekményének hátterét választott szakaszában. E szakasz: a második világháború, a színhely előbb egy alföldi falu, majd a németországi farm, ahol tíz magyar vendégmunkás egy esztendő tölti el. Történetemléteinek, írásának nagyszerűsége is az, hogy a tíz parasztember cselekedeteiben, a kiemelt időszakban *Balázs József* meglátott és ábrázolni tudott minden olyan tulajdonságot, amelyek általános történeti és egyéni jellemzőkre vetettek fényt.

A téma ismeretlen a magyar irodalomban, a behívóparancs elől menekülő akaró magyar parasztember ilyenfajta ellenreakciója a háborúra feldolgozatlan. Mégsem periferikus eseményről szól az író, mert a történet által a háborút viselő Magyarországra a háborúval mit sem törődő, abból mit sem értő, mert „létalatti” életet, szenvedő parasztlainak életvitelére, társadalmi érvényű, ezért gyakran történelmi drámákat eredményező eszelekvés-képtelenségére láthatunk. A téma ismeretlen, a jelleme, s a történelmi alaptétel sok író töprengésre kényszerített már. Például *Veres Péter*t, aki tudta, hogy a háborús országban nem a parasztlakó lázadó ellenállása, hanem az értelenség, a tájékozatlanság volt a tipikus. Ennek oka pedig a társadalmi osztály teljes kitaszítottasága, ember-telen élete: a létharcra szorult em-

PÁLYÁZATOT HIRDETÜNK

Építőipari ágazatvezető

beosztásba

építésmérnöki, vagy építész üzemmérnöki

képesítéssel és megfelelő gyakorlattal.

Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezéseket

„Debrecen melléki termelőszövetkezet”

jeligére a kiadóba kérjük leadni.

VIII. osztályos fiúk — lányok FIGYELEM!

JELENTKEZZÉTEK

ÉLELMISZERIPARI TANULÓNAK

Szakközépiskolai képzés 4 év:
Hús- és baromfiipar, növényolaj- és háztartási vegyipar, gyártó, konzerv- és hűtőipar, erjedéssipar.
Szakmunkásképzés 3 év:
Húsfeldolgozó, konzervgyártó, hűtőipari termékgyártó, sörgyártó, növényolaj- és mosószeripar.
Az iskola neve és címe:
Bercsényi Miklós Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet 1475 Budapest X., Maglódi út 4.
Juttatások:
kollégiumi elhelyezés, étkezés, ösztöndíj, társadalmi ösztöndíj.
Végzés után biztos elhelyezkedés és jó kereseti lehetőségek!

Dolgozókat alkalmaznak

Gépikötő betanulókat 3 műszakos munkakörbe, gépvarró betanulókat 2 műszakos munkakörbe, valamint öltözői munkakörbe női munkaerőt felvesz a Finomkötött-áru-gyár Debrecen, Nyugati utca 5-7. szám.
A Hajdú-Bihar megyei Tanács Építőipari Vállalat azonnal felvételre keres éjjelőröket, takarítókat, segédmunkásokat, víz-gáz központifűtés-szerelőket, közművet. Jelentkezés Debrecen, Simonffy u. 34.
Felvesszünk autogén hegesztő géplakatos, esztergályos szakmunkásokat, vízvezeték-szerelőt (nyugdíjast is). Jelentkezés Budapesti Mezőgazdasági Gépgyár Debreceni Gyára, Híd u. 4. szám, munkaugy. Vizkutató és -fűró Vállalat Üzemvezetősége Debrecen, felvez. villanyszerelőket. Cím: Debrecen, Monostorpályi út 29. Munkaugy. Jelentkezni lehet szombat kivételével.
A Neveléstudományi Tanszék szerződéses technikust vesz fel azonnal belépéssel elektroműszerész képesítéssel. Jelentkezés a Kossuth Lajos Tudományegyetem Neveléstudományi Tanszékén II. em. 205. szoba.

Felnőtt dolgozók részére

ingyenes szak- és betanító tanfolyamokat indítunk.

SZAKMUNKÁSKÉPZŐ:

Kőműves, ács-állványozó, vasbetonkészítő (szerelő)
Oktatási idő: 12 hónap.
Feltétel: 3 éves gyakorlat (pl. mint segédmunkás vagy betanított munkás.)
20-45 életév.
8 általános iskolai végzettség
Helye: Kecskemét (kőműves, ács, vasbetonszerelő) Kiskunhalason (kőműves).

HÁZGYÁRI ÉS ÁLTALÁNOS KÖNNYŰGÉPKÉZELŐ:

(Az ÉVM által korszerűsített követelményeknek megfelelően)
Jelentkezhetnek: női és férfi segédmunkások, akik vonalmat éreznek a különböző típusú házgyári építőipari gépek kezeléséhez.
Helye: Kecskemét, házgyár
Oktatási idő: 10 hónap

HAGYOMÁNYOS KÖNNYŰGÉPKÉZELŐ:

női és férfi segédmunkások (kubikosok) esetleg szakmunkások jelentkezhetnek.
Helye: Kecskemét, Kiskunhalas.
Oktatási idő: 6 hónap.
Gépkészítő tanfolyamok feltételei:
18-45 életév.
8 általános iskolai végzettség.

A tanfolyamok kezdési ideje: 1978. január 26. (hétfő)

A tanfolyamok vizsgája országos érvényű!
A jelentkezőkkel a vizsga utáni időre 1 éves szerződést kötünk. A tanfolyam ideje alatt és után folyamatos munkát, jó kereseti lehetőséget biztosítunk. Munkásszállást, üzemi étkeztetést, különleges pótlókat, utazási hozzájárulást, szabad szombatot a kollektív szerződésünk értelmében biztosítunk!
Az érdeklődőknek tájékoztatót küldünk.
Jelentkezés személyesen vagy írásban.
BÁCS MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT.
6000 Kecskemét, Klapka u. 34.

Az Alsónyírvíz Vizsgálóközpont Debrecen, Tengerész u. 7. (sz.) kapuort és felsőközvetítő alkalmaz.
C/Iskolánkba azonnal belépéssel felvesszünk takarítókat. Irinyi János Élelmiszeripari Szakközépiskola, Debrecen, Irinyi u. 1. Jelentkezés a gondnoknál.
Hajdúszoboszló és vidéke Általános Szolgáltató Ipari Szövetkezet bűnharkereszties részlegébe férfi-fodrászt, náduvart részlegébe női fodrászt azonnal belépéssel felvessz.

GYÁSZHÍREK

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy DANKÓCSIK ANDRÁS a KPM Közúti Igazgatóság gépkocsivezetője 54 éves korában elhunyt. Temetése január hó 28-án, szerdán délelőtt 10 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából, polgári szertartás szerint. Gyászolják: felesége, kislánya, édesanyja, testvérei, sógorai, sógorónéi és rokonai. Lakás: Debrecen, Kosztolányi Dezső u. 25.

MEDICOR FELVÉTELRE KERES

férfi öltözőőröket, valamint férfi és női betanított munkásokat.
Jelentkezéseket a gyár munkaerő-gazdálkodásán Debrecen, Hámán Kató utca 98. sz.

A DEBRECENI KONZERVGYÁR felvételre keres

lakatosokat, akkumulátor-töltőket (nyugdíjasokat is) női és férfi segédmunkásokat.
Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán.

Az ebesi Vörös Csillag Tsz FELVÉTELRE KERES

1 fő
agrarmérnököt kukorica ágazatvezetői és 1 fő

növényvédelmi szaktechnikust

növényvédő ágazatvezetői beosztásba.
Követelmény: 3-5 éves nagyüzemi szakmai gyakorlat.
Fizetés a 19/1975. Korm. sz. rendelet szerint.
Jelentkezni lehet a tsz főagronómusánál:
Ebes, Rákóczi u. 12. szám alatt.

CENTRUMHÉTFŐ

alumínium lábas és fazék, női matlászé pongyola, egyes női kombiné és nadrág. 20%
CENTRUM ÁRUHÁZ DEBRECEN

munkaugyi osztályvezető

beosztásba, Középiskola és felsőfokú munkaugyi tanfolyami képesítés esetén 10 év gyakorlat szükséges. Fizetés a 7.1971. MUM-rendelet alapján. Megegyezés esetén összkomfortos főbérleti lakást biztosítunk. Pályázatot részletes önéletrajzzal az alábbi címre kérjük:
ELZETT MŰVEK Berettyóújfalun Gyára, személyzeti és oktatási osztály Berettyóújfalun, Széchenyi u.

APRÓHIRDETÉSEK

- HÁZ**
Olcsón, 224 négyszögletes kerttel ház az eladó. „Kertes ház” jellegre a kiadóba.
Eladó a tisztelői üdülőtelepen hétvégi ház. Erdőköztől déli felől 8-12 óra között. Jókai u. 2. szám alatt. Csokonaiánál.
- ALBÉRLET**
Diplomás nő úras vagy batorozott szobát keres. „Menyaszonny 453409” jellegre Hirdetőbe.
- ÁLLÁS**
Bétes mulle noapoint keresnek Vasvári Pál u. 8. Horváth.
- JÁRMŰ**
Wartburg 312 eladó. Tégla, Bajcsy-Zs. u. 9. Kiss.
1200 VW olcsón eladó. Szarka János u. 14. szám.
- BŰTOR**
Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 11-896
- INGATLAN**
Pechy u. 14. alatt beköltözhető ingatlan rész eladó. Érdeklődni lehet 15-250 telefonon, du. 17-18 óra között.
- LAKÁS**
Képzésért debreceni két, két és fél szobás lakást vennék III. emeletig. Bármilyen megoldás érdekel. Telefon este 7 óra után: 11-587. Eriél.
- ÁLLAT**
Kütnő szőlőt nem juhász kólyok eladó. Erdőköztől DEAC-pályán.
- EGYÉB**
Cipőjavítást vállalkoz. Tóth Ferenc, Kacsokvics utca 10. (Kishegyesi útból nyílik.)
160 literes betelepített akvárium eladó. Darabos u. 53.
Faházak készítését 12 négyzetméterig, kulcsátadással vállalom. Bartók Elemér, Debrecen, Jerkó u. 66.
Garázs eladó. Alánlatokat „Uj Elet park” jellegre a kiadóba kérem.
Kulcskészítés megvárható! Mindenféle lakáskulcsok, autódíjtó és zárkulcsok, cillinderkulcsok készítése, zárok javítása. Nyitva: 7-18-ig. Vidékre postán utánvéttel! Márton Sándor mechanikai műszerész, 4025 Debrecen, Boldogfalva u. 17. (MAV Rendelőintézet mellett.)

MALOMIPARI SZAKMUNKÁSTANULÓNAK

felvesszünk.
A jelentkezési lapot: Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet, Székesfehérvár, Ady E. u. 17. címre kell küldeni.
A tanulói ösztöndíjon túl, de a tanulmányi eredménytől függetlenül 400-500,- Ft havi társadalmi ösztöndíjat fizet vállalatunk. Teljes ellátást, útiköltséget, munkaruhát biztosítunk.
Erdeklődni lehet levélben, vagy személyesen a Hajdú-Bihar megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat személyzeti vezetőjénél, Debrecen, Széchenyi u. 13.

FIATALOK!

Jelentkezettek szakmunkástanulónak a 601. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézetnél!
(6900 Makó, Vörös Csillag u. 2-4 sz.)
Intézetünk korszerű tanműhellyel, iskolával és kollégiummal rendelkezik.
Felvétel:
GÉPI FORGÁCSOLÓ, GÉPLAKATOS, MEZŐGAZDASÁGIGÉP-SZERELŐ SZAKMÁKBA.
A gépi forgácsoló szakmában — a tanulmányi eredménytől függő — ösztöndíjon kívül havi 200,- Ft ösztöndíj-kiegészítés jár.

Egrestermelők, figyelem!

A Szövetkezeti Közös Vállalat (MÉK) értesíti a kiskerttulajdonosokat, hogy a szerződés-kötéseket az alábbi helyeken megkezdte:
1) Postakert u. 6. sz.
2) Böszörményi út 125. sz.
3) Dombos tanya (MÉK felvásárló hely)
4) Kondoros (id. Mikó Gyula)
5) Rákóczi u. 3. sz. (MÉK felvásárló telep)
6) MÉK-központ (Széchenyi u. 22. sz.)
7) MÉK-kirendeltség (Mikepércsi út 10. sz.)
8) Mikepércs (MÉK felvásárló telep)
A szerződésben korábban meghirdetett 5,50 Ft/kg garantált védőárral szemben, a VI. 10-ig átadott 10 mm-en felüli egresért 6,60 Ft/kg-os fix felvásárlási árat térítünk.
Szerződés-kötésre február 15-ig várjuk termelőinket, a fent megjelölt helyeken.
SZÖVETKEZETI KÖZÖS VÁLLALAT

AV LEGI FUTE

Minden aktív futbolmre, akit labdarúgónakadna nádon, az jelállításunka
Hány esz ragudjon, szen a jó hány esze csak találkban, 1897. elmúlt 78 e
Idősebb, fordulóját Szövetség. zott, majd ged lett. He debreceni e suth Lajos igazgatóság kisebb csal terral rögz egymás me gasabbra.
Persze, t tendővel es sas évekké rosa lett a ceni futba nek. Tiz e nyeret" V Telekivel, többiekkel nek tovább
Nem vol gos híru j napi munk rigásnak, mese, mint
A megyében kerül sor a sport beszámoló és laszó közgyűlés minden nap tart jöveleteket és ez rik az eltelt né munkáját, az el nyeket, vázolja tennivalóit, felad zetéségyválasztás tileg erősödnek sületek.
Követk
A tenisz Eu ban már a máso mérkőzéseit is hététközben. A ma tott a miskolci után (2.1-re győ szág ellen) Bol zott, ahol az o tott volt az elle meretes, Tarócz verseny előtt be helyette Szőke mérkőzést. A v Magyarország— 2.1. A második vábpi eredmény ország—Spanyol Svédország—NS. Nagy-Britanni via 2.1.
Fo
Szombaton sportesarnokban késő esti órákig ci-farsang 76- előtt a 8 serdülő tározott a Boros páert. A mérkőz a Ferencváros, kolci VSC lett portyában és így a két együttes kü A harmadik hely sas és a Diósgy helyé a Heves, zinbarcika — a két külföldi csehszlovák Ba ka mérkőzésen o Nagy érdeklő női labdarúgó-c közéseit. Megle csapata 2:0 arár a csehszlovák i majd az AES nagy csatában v

A VILÁG LEGIDŐSEBB FUTBALLBÍRÁJA

Minden bizonyra a világ legidősebb aktív futballbírája a debreceni Nagy Imre, akit Csörgőnek becézik mindenki a labdarúgóvilágban. Ha netalán mégis akadna nála „öregebb” bíró a Földön, az jelentkezzon, hogy helyesbítsük állításunkat.

Hány esztendő Csöri bácsi? (Ne haragudjon, ha így hívom és írom is, hiszen a jó ég a megmondhatója, hogy hány esztendeje szolítom így, amikor csak találkozunk.) Még a múlt században, 1897. november 5-én született, tehát elmúlt 78 esztendő.

Idősebb, mint a fennállásának 75. évfordulóját ünneplő Magyar Labdarúgó Szövetség. Előbb napzámosként dolgozott, majd közműves tanuló, később segéd lett. Hordta és rakta a téglát a nagy debreceni építkezéseken. Ott volt a Kosuth Lajos Tudományegyetem, a Posta-igazgatóság, az MGM építkezésén — sok kisebb családi ház falában állnak a málterrel rögzített téglák, melyeket ő rakott egymás mellé, szép sorjában, egyre magasabba.

Persze, focizott is, immár hatvan esztendővel ezelőtt, a Nyomdászban, a húszas években a DMTE-ben, majd szertáros lett a világszerte hírneves debreceni futballcsapatnak, a Bocskai FC-nek. Tíz esztendőig „együtt ette a kenyert” Vágóval, Palotással, Mórival, Telekivel, Albertival, Vinczéval és a többiekkel. A csapat megszűnt, Csörgőnek tovább kellett állnia.

Nem volt „menő” játékos, sem országos hírű játékező. Egyszerű, hétköznapi munkása volt és az ma is a labdarúgásnak, amelynek ő is éppoly szerelmese, mint megannyian mások, száz- és

százéven. A felszabadulás után tette le a játékezőtől vizsgát, és azóta hány és hány vasárnap vette kezébe a kis táskát, benne a fekete nadrág és ing, rajta a játékezői embléma, meg a stoplis cipő. Járt a községeket, városokat. Az utóbbi időkben azonban már csak kispályán fújja a sípot — hetvennyolc évesen. Legutóbb akkor láttam a játékezőt, mégpedig nagypályán, amikor a megyei középiskolai labdarúgó-bajnokság döntőjét vívták — ősszel — Debrecenben, a nagyerdei sporttelepen. És ő is együtt nyargalt a fiatalokkal, mintha húszegynéhány esztendő lenne. Vagy valóban megifjodik mindenki, aki mezben pályára lép?

Nagy Imre közműves nyugdíjas, a debreceni labdarúgás történelmének élő tanúja, csendes, szorgos munkása. A jubileum alkalmából is kívánom, hogy még sok-sok esztendőn keresztül járhasson a focimeccsre, érdeklődéssel, egészségesen, fiatalosan.

F. K.

Az év labdarúgó- csapata, „árjegyzékkel”

Amikor Günter Netzert, a Borussia Mönchengladbach sztárját csillagászati összegért megvette a Real Madrid, majd Hennes Weisweiler, a klub sikereinek „kovácsát”, az FC Barcelona szerződtette, s örökébe lépő Udo Lattek, az FC Bayern München „levitézlett” edzője került, sokan megkongatták a csapat fölött a vészharangot. Nem véletlen, hiszen Weisweiler keze alatt a gládbachiak 1975-ben megnyerték az UEFA Kupát és az NSZK bajnokságot is. Udo Lattek kitűnő játékosanyagot vett át Weisweiler mestertől, a klub vezetősége is bizalmat szavazott neki, a jól kitaposott ösvényeken haladva, irányítása alatt a csapat az 1975/76-os Bundesliga bajnokság küzdelmeiben, mindössze egy vereséget szenvedve, jelenleg négy ponttal vezet a tabellán, míg a BEK eddigi küzdelmei során vereség nélkül harcolta ki a legjobban nyolc csapat közé jutást.

Amikor január 14-én, a Zürichben megtartott sorsoláson Hans Bangerter, az UEFA főtitkára kihúzta a serlegből és felolvasta a két

csapat nevét: Borussia Mönchengladbach—Real Madrid, a jelenlevők felhördültek. Nem kétséges, hogy Európaszerte óriási érdeklődéssel várt március 3-án és 17-én lebonyolításra kerülő nyugatnémet és az ötszörös BEK-győztes spanyol bajnoksapat találkozója igazi futballcsempész igér, s a szakvezetők szerint akár a legklasszikusabb nemzetközi kupatorna döntőjének is beillene.

A Borussia Mönchengladbach, mint Európa új szuperklubja, olyan egykori világ-hírű klubok, mint az Ajax, az Internazionale, a Leeds United, a Real Madrid és Benfica — hogy csak néhányat említsünk a sok közül — örökébe lépett.

Nem kétséges, hogy Helmut Schön, a nyugatnémet válogatott szövetségi kapitánya, mind a Bundesliga küz-

delmeiben, mind a nemzetközi porondon hosszabb távon is a legkiegyensúlyozottabb teljesítményt nyújtó „bökbergi” — ahogyan őket nevezik — játékosokra építi az EB és VB előtt álló ütőképessé NSZK-válogatott gerincét.

Erdekes megemlíteni, hogy Hennes Weisweiler, akinek a hatvanas években indult el sikeres edzői karrierje, az időközben általa felvevett csikócsapat akkori világgiaic értéket megnevezte. Az újdonsült európai szuperklub vezetői reklámként — a labdarúgásban szokatlan módon — (lásd képünkön) ázsíjuk növelése érdekében feltüntették játékosaik eladási árát.

Shaw szavait idézve: „Sosem lehet tudni...”

Somos István

Mai sportműsor

Január 25., vasárnap

Azstali tenisz

Elelmiszeripari Szakközépiskola tornaterme, 8 óra: Az ez évi ifjúsági női, férfi egyéni és páros megyei bajnokság küzdelmei, a hajdú-bihari szakszövetség rendezésében.

Kézilabda

DVSC sportszarnoka, 7.50 óra: Balmazújváros—Hajdúböszörmény (férfi II. o., Kozma, Halmai), — 8.45 óra: Derecske—Hajdúböszörmény (női I. o., dr. Fülöp, Szolnoki), — 9.30 óra: Püspökladány—D. MEDICOR (női ifjúsági, Halmai, Kozma), — 10.05 óra: Ybl Miklós Műszaki Főiskola—Berettyóújfalú (férfi II. o., dr. Fülöp, Szolnoki), — 13 óra: Püspökladány—Bethlen (női I. o., Gödény, Simon), — 13.45 óra: Gépipari—Biharkeresztes (férfi ifjúsági, Komáromi, Sörley), — 14.30 óra: Hajdúnánás—D. Sportiskola (férfi ifjúsági, Gödény, Simon), — 15.15 óra: Építőipari—Hajdúböszörmény (férfi ifjúsági, Komáromi, Sörley), — 16 óra: Püspökladány—D. Sportiskola (női ifjúsági, Mészáros, dr. Ráthonyi), — 16.35 óra: D. Kini-

zsi—D. Dózsa (női ifjúsági, dr. Ráthonyi, Mészáros), — 17.10 óra: Gépipari—D. Sportiskola (férfi ifjúsági, Sági, Szathmári), — 17.55 óra: D. MEDICOR II., — D. Közútépítők I. (női ifjúsági, Harangi, Lőrincz), — 18.30 óra: DMTE—D. MEDICOR (férfi I. o., Sági, Szathmári). A téli teremkézilabda második fordulójának mérkőzései.

Ökölvívás

Megegyi sporthivatal (Simonffy utca 1/C) kis tanács-terme, 10 óra: A hajdú-bihari szakszövetség évi beszámológyűlése.

Sakk

Derecskei kultúrház, 9 óra: A KISZ-kupa megyei döntője, a városi és járási győztes csapatok részvételével. — A debreceni járási csapatbajnokság fordulója: Balmazújváros—Polgár, Hajdúhadház—Álmosd, Nyirábrány—Nyíracád, Újléta—Ebes.

Súlyemelés

Szoboszlói úti Általános Iskola sportszarnoka, 10 óra: Idénynyitói súlyemelőverseny, középiskolások részvételével, a D. Sportiskola rendezésében.

NYÍLT NAP

Debrecenben, a Csokonai Gimnáziumban január 26-án, hétfőn reggel 8 óratól nyílt napot tartanak. E napon az iskolában működő testnevelési tagozat megismertetését, a beiskolázás elősegítését tűzték ki célul. A programban szerepel — többek közt — a testnevelési tagozat sajátos feladatainak ismertetése és szerepe a továbbtanulás előkészítésében.

a felvétel vizsgaanyagának, követelményeinek ismertetése és bemutatása, végül a résztvevők megismerhetik a jelenleg működő tagozatos osztály egy testnevelési óráját.

Az intézmény a nyílt napra meghívja a tagozatos osztály iránt érdeklődő VIII. osztályos lányokat és fiúkat, az iskolák testnevelő tanárait.

Közgyűlések

A megyében egymásután kerül sor a sportegyesületek beszámoló és vezetőségválasztó közgyűlésekre. Majd minden nap tartanak összejöveteleket és ezeken felszerelik az eltelt négy esztendő munkáját, az elért eredményeket, vázolják a közeljövő tennivalóit, feladatait. A vezetőségválasztással szervezettel erősödnek a sportegyesületek.

A tervek szerint ma és hétfőn újabb közgyűléseket tartanak Hajdú-Biharban. Ma, vasárnap Monostorpályiban (9 óra). Szerepen (9.30) és Tiszacsegén (10), hétfőn pedig Nagykerekiben (17), Hencidán (18), Biharkeresztesen (18) és a Nagyrábai Petőfi TSE-nél (18) kerül sor a sportkör életében igen fontos összejövetelekre.

A Megyei tanács nyerte az MH-kupa megyei döntőjét

Immár harmadik esztendőre megrendezi a Közalkalmazottak Szakszervezete és a Magyar Hírlap a közalkalmazott dolgozók országos sakkturnáját, melyen számosan vesznek részt.

Hajdú-Biharban 15 alapszervezet bonyolította le a selejtező versenyeket, melyeken 150 fő vett részt. A megyei háromfős csapatverseny megyei döntőjére a napokban került sor Debrecenben, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának székházában. A megyei döntőn kilenc alapszervezetből 11 háromfős csapat vett részt, melyek három csoportban vetélkedtek, majd a csoportok győztesei körmérkőzés formájában küzdöttek a megyei elsőségért. A megyei döntő végeredménye: 1. Megyei tanács (Fülöp Péter, Szerepi Lajos, Fenyő Béla), 2. Megyei tanács II. (Nagy Dénes, Főző László, dr. Gyöngyössi Tibor), 3. Állategészségügyi dolgozók (dr. Zsugovits István, dr. Dankó Gyula, Dr. Hatvani Zsolt).

A megyei győztes csapat tagjai elnyerték a Magyar Hírlap Kupa kicsinyített mását és részt vehetnek a Budapestben sorra kerülő országos döntőn, melyet február 2. és 8. közt rendeznek meg a Közalkalmazottak Szakszervezete helyiségében.

Következik: Spanyolország

A tenisz Európa Kupában már a második forduló mérkőzéseit is lejátszották hétközben. A magyar válogatott a miskolci sikeres rajt után (2:1-re győzött Svédország ellen) Bolognába utazott, ahol az olasz válogatott volt az ellenfél. Mint ismeretes, Taróczy Balázs a verseny előtt belázasodott, s helyette Szőke vívta az első mérkőzést. A végeredmény: Magyarország—Olaszország 2:1. A második forduló további eredményei: Franciaország—Spanyolország 3:0, Svédország—NSZK 2:1, Nagy-Britannia—Jugoszlávia 2:1.

Az EK első csoportjának állása

1. Franciaország	2 2 0 5 1 4
2. Nagy-Britannia	2 2 0 4 2 4
3. Magyarország	2 2 0 4 2 4
4. NSZK	2 1 1 3 3 2
5. Svédország	2 1 1 3 3 2
6. Olaszország	2 0 2 3 4 0
7. Jugoszlávia	2 0 2 2 4 0
8. Spanyolország	2 0 2 1 5 0

A mai napon következik a harmadik forduló. Ebben Magyarország Spanyolország válogatottjával mérkőzik, mégpedig hazai környezetben, Szegeden. A papírforma hazai győzelmet ígér, annál is inkább, mivel Taróczynak lement a láza és előreláthatólag ismét játszik.

Foci-farsang '76

Szombaton a miskolci sportcsarnokban a reggeltől a késő esti órákig tartott a „Foci-farsang '76” műsora. Dél-élelt a 8 serdülő csapat csatlakozott a Boross Dezső Kupáért. A mérkőzések alapján a Ferencváros, illetve a Miskolci VSC lett az első csoportjában és így vasárnap ez a két együttes küzd a kupáért. A harmadik hely sorsa a Vasas és a Diósgyőr, az ötödik helyé a Heves megye—Kazincbarcika — míg a 7. hely a két külföldi szereplő, a csehlovák Bardejov—Bácska mérkőzésén dől el.

Nagy érdeklődés kísérte a női labdarúgó-csapatok mérkőzéseit. Meglepetésre Pápa csapata 2:0 arányban győzött a csehlovák Presov ellen, majd az AESZ Spartacus nagy csatában verte 2:1 (1:0)-

ra a tavalyi torna győztesét, a jugoszláv Zseljeznicst. Két forduló után már csak a Spartacus áll pontvesztés nélkül, vasárnapi, utolsó találkozója az utolsó helyen álló Presov ellen vívja s nagyon közel van a tornagyőzelemhez.

A szombati műsor szenzációja a magyar öregfiú válogatott nemzetközi mérkőzése volt. Akárcsak az előző esztendőben, a szurkolók ezúttal is vastappal köszöntötték a régi nagy mérkőzések hőseit, akik most is izelítő adtak tudásukból. A magyar öregfiúk csapata Presov együttesét 2:1 (1:0) arányban verte meg, a két magyar gól Mészoly, illetve Novák ritkán látható bombalövéséből esett. A Presov Kulan révén válaszolt.

Megérkeztek az első vendégek Innsbruckba. Felvételünkön: japán sportolók az olimpiai falu bejáratánál felállított szoborral „barátkoznak”.

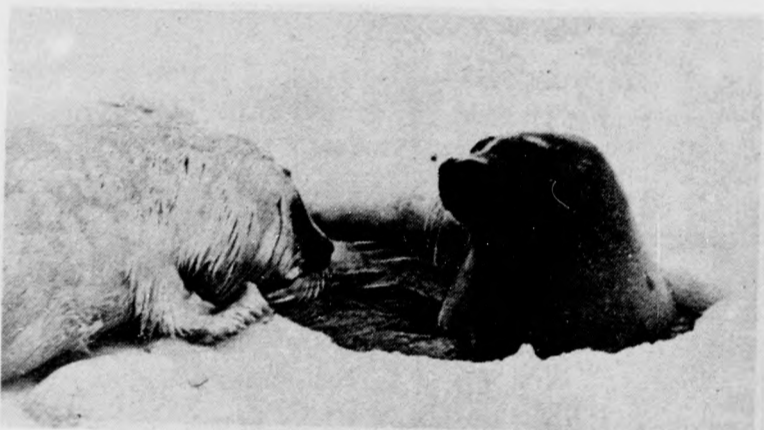
A VÍZ ALÁ MERÜLÉS BAJNOKAI

Amerikai kutatók megvizsgálták a fókák merülőképességét. Az állatok hátára mélységmérő és időregisztráló készülékeket rögzítettek, és vastag jégpáncélba fúrt nyílásokon át egy több kilométer sugarú, repedésektől és lyukaktól mentes jégtábla alá bocsátották le a kísérleti fókákat.

Több mint 2000 kísérlet során megállapították, hogy egyes fókafajok táplálkozás céljából 200–400 méteres mélységre is lemerülnek. Az elért maximális mélység 600 méter volt, amit egy Weddel-fókánál mértek. A merülés átlagos sebességét percenként 55 méternek találták, a merülés időtartama pedig 10–20 percet tett ki.

A fókák testükben igen sok oxigént tudnak elraktározni, mivel sok vérük van, és az igen gazdag hemoglobinnal (oxigén-levélő vörös színezékben). Ez az oxigéntartalék távolról sem lenne elég ahhoz, hogy huzamos alámerüléskor az oxigénigényt fedezze. A fókák azonban a merüléskor igen takarékosan használják az oxigénkészletüket. Szívverésük jelentősen lelassul, s a véráramlás fóként az olyan lényeges szervekre korlátozódik, mint az agy és a szív, miközben a többi részében csökken a véráramlás sebessége.

Azt még ma sem tudjuk, hogy a fóka szervezete a nagy mélységben miként birkózik meg a hatalmas nyomással. Tény, hogy a fókának például nincs orrmellekűregük, nyilván azért, hogy nagyobb mélységben azt a víznyomást ne roppantassa össze. A merülőképesség többi titka még felderítésre vár.

A LAVINÁK SEBESSÉGE

A lavinaképződés a legérdekesebb meteorológiai jelenségek közé tartozik. Egy jellegzetes, jól kifejlett lavinának két része különböztethető meg: egyrészt az úgynevezett mag, amely sűrű hótömegekből áll és a talaj mentén folyadékhoz hasonlóan folyik; másrészt pedig egy hóporból álló felhő. Ez a hóporfelhő különösen jól fejlődik ki a száraz hóból és kevésbé fejlett a nedves hóból álló lavináknál.

Bár a hóporfelhő alkotja a lavinának a látványos részét, mégis a

lavinátömegének túlnyomó többségét a lavinamag alkotja. Ennek sűrűsége legalább 20-szor és olykor 50-szer is nagyobb, mint a hóporfelhőé, és ezért a rombolások legnagyobb részét ez végzi.

A legnagyobb mozgási sebességek a magban lépnek fel. Még a lavina magjában megfigyelt legkisebb sebesség is 10 méter másodperc, de kivételesen 60–80 méter másodperc sebesség is előfordulhat. Nem csodálhatjuk ezek után, hogy a lezuhanó lavina még repülő madarakat is utolérhet és megölhet.

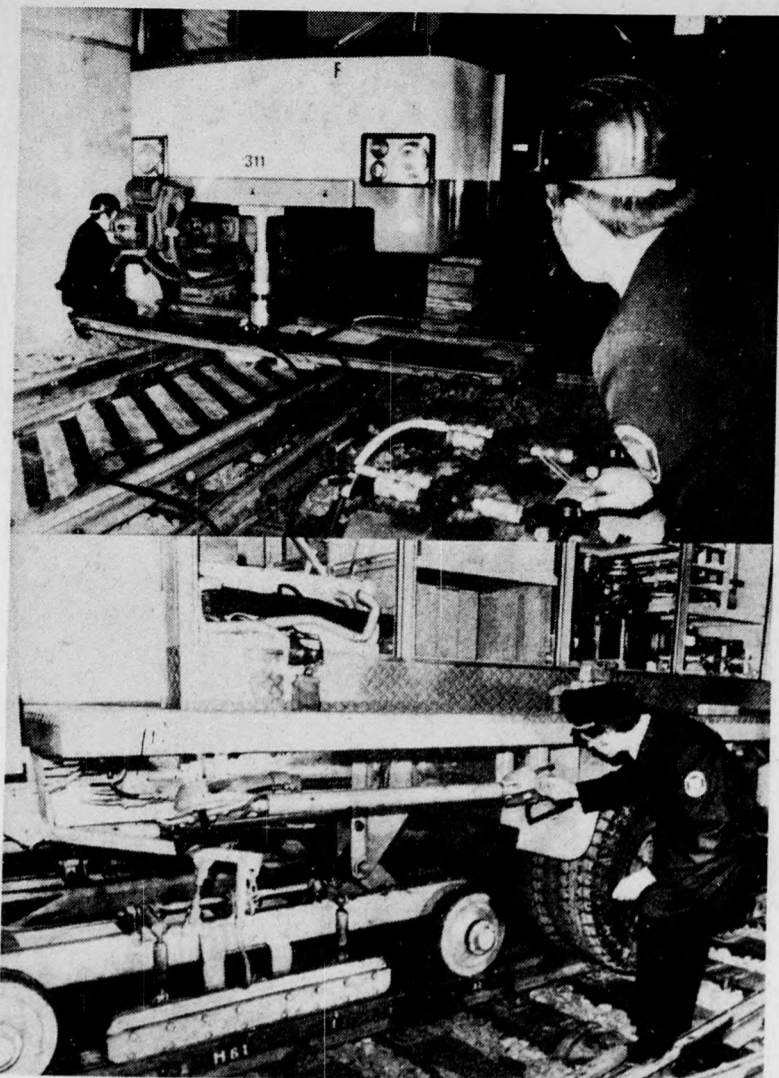
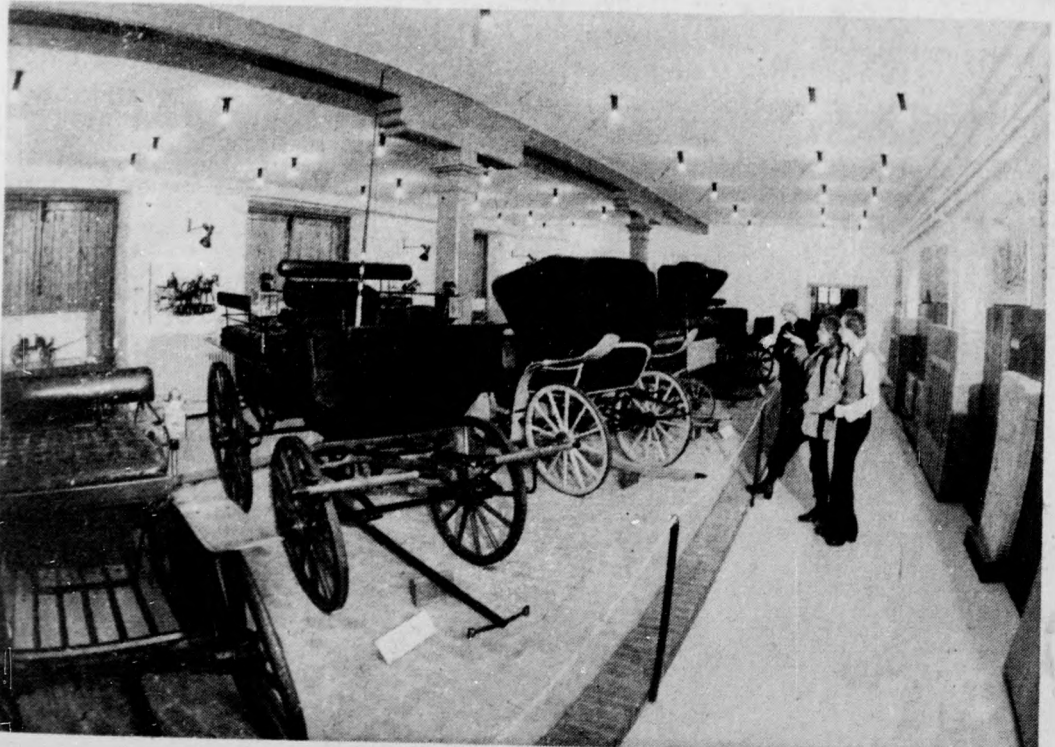
FOGKEFE ÉS FOGKRÉM

Hazánkban a 16. század közepén kezdett elterjedni a fogkefe őse, a fogtisztító borosta, amely később közhatalmatul egészségügyi cikk lett. Több évtizedet is kiszolgálták a hajdani sertésszőrökből készült fogborosták. Manapság is díszsörtekből állítják elő a fogkefék egy részét, a többi pedig műanyagszálból. Örvendés, hogy míg 1962-ben csupán 1,2 millió fogkefét és 10 millió tubus fogkrémet vásárolt az ország lakossága, addig az elmúlt esztendőben több mint 4,5 millió kefe és mintegy 25 millió tubus hazai készítésű fogkrém került a fogyasztókhoz.

A fogorvosok nézete szerint az ideális fogkefe nyele 15–16 centi-

méter hosszú, a fej hegyes hosszúsága 25–30, szélessége pedig 8–12 milliméter. A sörtecsomók 2–3 sorban helyezkedjenek el és egy-egy sorra 10–12 sörtecsomó essen. A sörte legyen kemény, de hajlékony és könnyen száradó. A túlzottan merev műanyagcsörte a fog nyakát károsan koptatja. A gyermekek 2–6 éves korig puhább sörtejű és természetesen kisebb fejűt használjanak. A fogkefét rendszeresen — legalább kéthetenként — tisztítani kell, el kell távolítani a sörtecsomók tövéből összegyűlt lerakódásokat. A hajlott, hiányos, elszáradt fogkefét el kell dobni, hiszen olcsón lehet másikat vásárolni.

A téli hónapokban is sok érdeklődő keresi fel a közelmúltban felújított régi kocsimúzeumot Parádán. A látogatók itt megismerkedhetnek a kocsikészítési módszerekkel, az egyszerű parasztszerekkel, a díszes hínőkig. A tablón nyomon követhetik a fejlődést a kerék feltalálásától az első kocsijig.

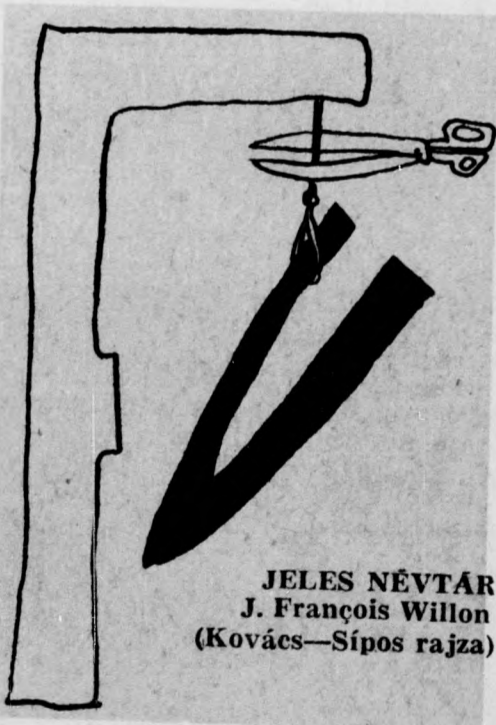

MENTÉS AZ ALAGÚTBAN

A föld alatti vasutak alagútrendszerében bekövetkező balesetknél hátráltatja a gyors segítségnyújtást, hogy a villamos vezetékhálózatot azonnal áramtalanítják, és így csak gyalogszerrrel közelíthető meg az adott szakasz. Frankfurti szakemberek elkészítették egy olyan mentőjárművet, amely bármilyen körülmények között meg tudja közelíteni a baleset színhelyét, ugyanis nemcsak az úttesten, de a vasúti síneken is nagy biztonsággal, gyorsan haladhat. A nehéz teherautókerekek — illetve a sínen való haladás — futóművének meghajtásáról egy 250 lóerős belsőégésű motor gondoskodik. A mentőjármű nagy mennyiségű tüzelőanyagot is visz magával a baleset színhelyére. A föld alatti vasutak földfelszínre kifutó szakaszain, vagy a mélyben, a mellékvágányokon állhat készenlétben az univerzális jármű.

ÉLŐ REKLÁM

JELES NÉVTÁR
J. François Willon
(Kovács—Sipos rajza)

A NÜRNBERGI Fogyasztás- és Piacutató Társaság adatai szerint az NSZK-beli autótulajdonosok 38 százaléka hetenként egyszer mossa le kocsiját, 28 százaléka pedig a kéthetenkénti tisztogatást is elegendőnek tartja. A megkérdezettek 69 százaléka maga lát neki a munkának, 8 százaléka ellenben hallani sem akar az efféle öntevékenységről.

HÍREK

1976. január 25., vasárnap

Pál napja

A Nap kél 7.20

— nyugszik 16.33 óraker

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Százötven évvel ezelőtt, 1826. január 25-én született Kolozsvárott — és 83 éves korában, 1909 novemberében halt meg Budapesten — Gyulai Pál író és kritikus, a XIX. század második fele magyar irodalmának jellegzetes vezetője.

Apja nemesi származású tisztviselő volt; ő maga a kolozsvári református kollégiumban tanult, majd 1845-től Bethlen János erdélyi arisztokrata fiának nevelője volt. Már ezekben az években versei, novellái jelentek meg. 1848 tavaszán Kolozsvárott a forradalmár ifjúság egyik szóvivőjeként Szász Károllyal és Mentovich Ferencsel együtt forradalmi politikai versekből összeállított kötetet adott ki, Nemzeti színek címmel.

1850-ben Pesten kezdte meg kritikus pályafutását, s egy rövid ideig Pálkával közösen szerkesztette a Szépírók Lapját. 1854-ben jelent meg nagy irodalomtörténeti jelentőségű tanulmánya, Petőfi Sándor és lírai költészetünk címmel. A következő években Berlinben, Párizsban, Münchenben folytatott tanulmányokat. Hazatérése után az irodalmi Deák-párt egyik vezetője, Kemény Zsigmond, Csengery Antal és Arany János barátja. 1858-ban fejezték el Szendrey Mária, Petőfi Sándor, néhány évig a kolozsvári református kollégium tanára volt, majd ismét visszatért Pestre, s haláláig itt tevékenykedett.

Levél egy tanárnőhöz

Szöbön ki sem fejezhető az a szerető gondoskodás, amellyel két kis tanítványa, Sós Erzsébet és Gombos Irma igyekeznek öreg napjaimat megszépíteni. Önnek és iskolájuk minden tanárának köszönöm, hogy ilyen lélekben gazdag fiatalságot nevelnek.

Csengeri Erzsébet
Debrecen, Barna utca 2.

(Címzett: a Bethlen Gábor Postaforgalmi és Kereskedelmi Szakközépiskola, ahol dr. Patkó József-nek városkeresztény tanárnak iránymutatásait évek óta 39 vöröskereszt diák végző rendszeres gondozó munkát.)

A SZOCIALISTA HAZAFISÁG és az internacionálisizmus kérdéseiről tart előadást Veres Irén, az MSZMP berettyóújfalui járási bizottságának osztályvezetője január 26-án a berettyóújfalui Arany János Kollégiumban.

NÖK RÉSZÉRE tartottak anketót a napokban a debreceni Nagyállomáson. A közel 200 résztvevő nőmunkácsi kérdésekről hallgattak meg előadást.

BORVERSENY DEBRECENBEN. A debreceni központi kertbarát klub rendezésében január 26-án fél hétkor a Kossuth utca 1. szám alatt a tagság házi termelésű borainak versenyt rendezik meg. A minősítést szakemberekből és termelőkből álló zsűri végzi. A rendezőség kéri a termelőket, hogy boraikat félliteres mennyiségben január 26-án juttassák el a Megyei Művelődési Központba (Vörös Hadsereg útja 26 A).

SZEKERESEK FIGYELMÉBE! Az új közlekedési rendelkezések értelmében a jármű bal oldali legfelső pontját olyan lámpával kell ellátni, amely előre fehér, hátrafelé pedig piros fényt ad. Január 1-től megszűnt a türelmi idő, a már korábban forgalomba helyezett járműveken is ezt a lámpát kell alkalmazni.

BÁZIS ISKOLÁVA nyilvánítták Teglás új, nyolctantermes iskoláját. Az épületben van a kultúrház és az ifjúsági könyvtár is.

BOROSÜVEGEK helyett műanyag palackokat gyártanak a Borodói Vegyi Kombinátnban. A műanyag palackokat gyártó készülékeket a borfeldolgozó üzemekben helyezik el, így megszűnik a törés veszteség, csökken a szállítási gond.

AZ EGÉSZSÉGES EMBERRE azt szokták mondani, él mint hal a vízben. Ez a megállapítás már évek óta „sántít”, ugyanis a szakértők felfedezték, hogy különösen a szennyezett vízben élő halak között igen sok a rákos.

A Sportfogadás és Lottó Igazgatóság szerint a 4 játékhéten 5 találatos szelvény nem volt. A lottó nyeremények a nyereményilleték levonása után a következők: 4 találatos szelvénye 75 fogadónak volt, nyereményük egyenként 79 525 forint, 3 találatos 7659 fogadónak volt, nyereményük egyenként 389 forint. A 2 találatos szelvények száma 229 593 darab, ezekre egyenként 16 forintot fizetnek. (MTI)

MŰELEMZŐK. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Hajdú-Bihar megyei Szervezetének műelemző baráti köre január 26-án délután 3 óraker tartja soron következő foglalkozását Debrecenben a Csokonai Klubban (Vörös Hadsereg útja 45–47.), ahol dr. Szurmi Lajos, a KLTE irodalmi intézetének adjunktusa tart előadást a verstani alapfogalmakról.

RENDAHAGYÓ IRODALOMORÁT tartanak január 26-án Hajdúsámsonban. A látogatók Kun János „De szabadok vagyunk” című műsorát tekinthetik meg.

A GYOMAI Körösmenti Táncegyüttes mutatja be műsorát a kabai művelődési házban január 26-án 19 óraker.

VERADÓNAPOT tartottak a Debreceni Hőszolgáltató és Vasipari Vállalatnál január 22-én. A veradónapon 45-en vettek részt.

Ma, vasárnap este hét óraker, Debrecenben, a Kossuth utca 1. szám alatti Pódi-teremben tartja bemutató hangversenyt az új alakult Astor együttes. Az együttes minden szerdán a csapókerthi Horváth Árpád művelődési házban játszik, ahol hosszú szünet után újra megindulnak az össztáncok.

Az új berettyó

Ü

Épületavatás sor munkásöreg pi vasárnap déluban. Az ünnepta délelőtti tizeg, amikor a ségek és a megh Papp Árpád, az a Munkásöreg ka átadta rende belül tetszetős, bázis-épületet. szönte a helyi, és állami szerv tagjainak, a hely nak áldozatkész lehetősé tette, h alig több mint f. Az építés során tevő társadalmi sen jelentős rés és környékbeli szervek, szöveti

A járási műn Vékony Ferenc vette át a több épületet. Beszéd az egység meg h jához nagy seg jektum, amelyv oktatási felada ben, koncentrálvóben megvalós szédek elhangzá ben és építésbe kát végző dolgo kintüntetéseket é tak. Majd Papp lyi munkásörök Az avatóünneps Sükla György, Bihar megyei B kára, Ökrös F Berettyóújfalui első titkára, Munkásöreg H parancsnoka, m épületet és bará tattak a bázisép kásöregység tag

Ezután került daépületének n nepélyes egység elnökségében h Árpád, Sükla rrenc, Kruppa hazánkban ideit szovjet csapatok mint a társ fey lyi parancsnoka jentek a helyi nácsok és üzern

A Himnusz el bó László, az M lui járási Bizott gyűlés elnöke k vevőket. Ezután egységparancsn mot adott az el szolgálati év